

Iris - Vestfold/Grenland

Veien videre 2017-2018

Søknad om videreføring og foreløpig sluttrapport

Rybakseminar vår 16

Innhold:

Innledning	2
IRIS som koordinator	4
Pilotprosjektet Ad Astra - fordypningstilbudet	6
Pilotprosjektet IRIS - kulturskoleutvikling	7
Ukla- Ung Klassisk Festival	8
Barnas festspillkonsert - Vestfoldfestspillene	9
Ung Symfoni	9
Midgardkonkurransen	9
Strykerseminarer	10
Fyrtårnarrangementer	11
IRIS - kammerorkester	12
IRIS-forsk	12
Synliggjøring	12
Prosjektleders kommentarer	12
Takk	14
Foreløpig sluttrapport IRIS Vestfold/ Grenland 2014-2016	
Halvårsrapport vår 2014	15
Halvårsrapport høst 2014	16
Halvårsrapport vår 2015	17
Halvårsrapport høst 2015	18
Halvårsrapport vår 2016 (foreløpig)	19
Aktivitetsoversikt	20
Presse	33

Innledning

Irisprosjektet er koordinert og ledet av Kulturskolerådet og finansiert av Dextra Musica/Sparebankstiftelsen. Delprosjektet Iris-Vestfold/Grenland 2014 - 2016 er finansiert av Sperbankstiftelsen/Dextra Musica og Vestfold fylkeskommune.

Delprosjektets formål er å stimulere lovende unge musikanter og sangere i regionen, styrke samarbeidet mellom kulturskole og det frivillige og profesjonelle kulturliv, samt bidra til kulturskoleutvikling. To tiltak, *Ad Astra-fordypningstilbudet* og *IRIS - kulturskoleutvikling*, fikk pilotstatus av Kulturskolerådet. Erfaringene så langt vil nå bli tilbudt delt med kulturskolerektorkollegier og andre egnede fora.

Denne søknaden om videreføring gjelder tiltak og samarbeidsarenaer prosjektleder vurderer som særlig betydningsfulle både nasjonalt, regionalt, og for institusjonene og elevene som er involvert. Etter tre år kan vi vise til resultater som vil bli synliggjort i rapporten, samtidig ser vi behovet for fortsatt støtte utover perioden. Målet er å bevare arbeidsinnsats og investeringer og videreutvikle og foredle tiltakene. All aktivitetsstøtte vil medføre betydelig egeninnsats fra kulturskolene og de frivillige aktørene.

Samarbeidsstrukturer som strekker seg utover den enkelte institusjon er svært fruktbare og gir vekst og energi, men kommer "på toppen" av den daglige drift og kan bli tilfeldige og kortlivede. Koordinasjon og samarbeid mellom feks strykerundervisningen og regionamatørkorkestrene, mellom forskjellig kommuner og kulturskoler, mellom IRIS/kulturskolene og Midgardkonkurransen, mellom IRIS/kulturskolene og Sandefjord kirke i Ukla-festivalen, mellom lærerne og IRIS-Ad Astra, og Ad Astra-mentor for de aller beste elevene, mellom førstelinja, prosjektledere og videre oppover til Dextra Musica, NMH, Barratt Due og Kulturskolerådet i ulike prosjekter, tar tid å etablere og er ressurskrevende og sårbare. Fokus på å øke kvalitet og talentutvikling i form av politiske prosesser for å øke spilletimetiden, lærerplanarbeid og normering av undervisning med didaktiske krefter fra høgskolesystemet og arbeidet frem mot et tettere hjem-skole samarbeid er styrkende på sikt, men utfordrende for institusjonene, administratorer og den enkelte lærer.

I et slikt arbeid finnes det både motkrefter og naturlig tyngdekraft som leder mot "slik det var". Prosjektleder vurderer faren for tilbakefall til hovedsporet når prosjektiden er over som stor.

Ikke alt som er nevnt over støttes direkte gjennom IRIS-prosjektet, men alle disse områdene går sammen i en helhet som handler om å bygge ny kultur. Kulturen som bygges handler om mer samarbeid og et sterkere fokus på kvalitet og helhet i undervisning og kulturliv. Midlene fra IRIS har gjort en slik kraftanstrengelse mulig. Vi ser konturene av en ny kultur ta form.

Den foreløpige sluttrapporten vil gi viktige bakgrunnsinformasjon for vurdering av søknad om videreføring, samt vise om vi har nådd ett av målene om flest mulige aktiviteter av god kvalitet pr. tildelte krone. Se også irisprosjektet.no.

El-sistemakonsert vår 15

Iris som koordinator

IRIS Vestfold/Grenland er en paraplyorganisasjon som har hatt et overordnet ansvar for en rekke tiltak med mange selvstendige aktører og samarbeidspartnere. Fordelen med en sentral koordinasjon av tiltak i regionen er å kunne se hele bildet, rette midler der behovet er størst og planlegge innhold og tidspunkter ut fra mange kryssende hensyn. Videre å ha kontakt med bevilgende samarbeidsparter, som Rut Jorunn Rønning i kulturskolerådet, Eline M. Melgalvis i Dextra og Yvonne Pleym i Vestfold fylkeskommune. Det viktigste er likevel den styrkede muligheten Iris har skapt for at flere aktører kan samles om prosjekter i regionen. Synergieffektene dette gir vil kunne være vanskelig å opprettholde hvis IRIS Vestfold/Grenland som styringsnivå nedlegges og hver gruppe og hvert prosjekt fristilles og får tilbakeført alt ansvar for prosjektering, finansiering og søknadsstøtte.

Et ferskt eksempel på hvordan ulike hensyn er forsøkt ivaretatt er årets Ukla-festival hvor følgende elementer gjenspeiles i programmet på neste side:

- Bredder: Sang - Piano - Stryk - Blås
- Dybde: Stjerner - profesjonelle - studenter - talenter - barn
- Aktører: Kulturskolene, Dextra, fylket, kommunen, Sveins kontakter og støtteapparat, Vuso, Ad Astra, Wolfgang, Marinemusikken.
- Midgard-konkurransen mangler konsertarenaer til prisvinnerne: Invitere dem
- Bredt ut i byen: operacafe.
- De vi ikke når/gi noe tilbake/trengende: Institusjonskonserter
- Synliggjøring: Uklaprisen, Inspirasjonsprisen og NRK-P1

Torsdag 21. april kl 19.00
(Sandefjord kirke)

ÅPNINGSKONSERT

DEXTRA-musikere, Mirjam Kammler, Wolfgang Plagge, domorganist Kåre Nordstoga, Sandefjord kammerkor, Svein Rustad

Fredag 22. april kl 11.00
(Kamfjordhjemmet)

SOLNEDGANGENS GYLNE ÅRER

Deltakere fra Ukla-festivalen, Svein Rustad

Fredag 22. april kl 19.00
(Sandefjord kirke)

«VÅR! KAMMERMUSIKK FOR BLÅSERE»

Ensembler fra Kongelige Norske Marines Musikkorps, Wolfgang Plagge

Lørdag 23. april kl 13.00
(Hjertnes kulturhus)

OPERACAFÉ I HJERTNESFOAJÉEN

Charlotte Fongen, sopran, Magne Fremmerlid, bass, Svein Rustad, klaver, festivaldeltakere

**Bill kveldskonserter kr 75,-/
barn u/18 år gratis**

Lørdag 23. april kl 19.00
(Sandefjord kirke)

NORGE I EUROPA

Konsert med festivaldeltakerne, DEXTRA-musikere, Wolfgang Plagge, Midgard-vinnere, prosjektkor, strykeorkestre og solister

Søndag 24. april kl 11.00
(Sandefjord kirke)

KUNST- OG MUSIKKGUDSTJENESTE

Sandefjord kammerkor, deltakere fra Ukla-festivalen, kantor Svein Rustad, sokneprest Therese Bustadmo.
Gudstjenesten overføres direkte i NRK P1 radio.

Søndag 24. april kl 11.00

INSTITUSJONSBESØK i samarbeid med Den Kulturelle Vandringsstaven
Festivaldeltakere

Søndag 24. april kl 19.00
(Sandefjord kirke)

AVSLUTNINGSKONSERT

Solist- og improvisasjonskonsert. Festivaldeltakere, Wolfgang Plagge, Verena Waddell, Svein Rustad

Pilotprosjektet Ad Astra - fordypningstilbudet

Ad Astra - fordypningstilbudet er et samarbeid mellom kommunene Sandefjord, Larvik, og Stokke. Tiltaket er rettet inn mot de flinkeste og ivrigste musikantene mellom 9-19 i kommunene. Etter årlige prøvespill er ca. 50 elever plukket ut til å delta i programmet. Instruktører og akkompagnatører på høyt nivå er hentet inn. Gjennom seminarer, konserter og teoriundervisning har Ad Astra, og Ad Astra-mentor for de aller beste, bidratt til å styrke den enkelte Ad Astra-elevs læring, sette fokus på talentutvikling og kvalitet i kulturskolene og opprette en samarbeidsarena mellom kulturskoler fra ulike kommuner og Dextra Musica, NMH og Barratt-Due. Dextra Musica har bidratt med instruktører og konsertopplevelser til Ad Astra-strykerne, mens instruktører til pianister, blåsere og sangere er hentet fra blant annet NMH og Barratt Due.

Ad Astra - mentor er et tiltak for elever som utmerker seg spesielt, men som ennå ikke er fanget opp av nasjonale talentprogram. Sammen med sin lærer reiser eleven til en faglig autoritet for spilletime og inspirasjon, men også veiledning om elevens videre arbeid og fremtid. Tiltaket er elevrettet, men vil også bygge lærerkompetanse og trekke læreren inn i arbeidet med å forbedre tilbudet til de ivrigste og flinkeste elevene.

Se aktivitetsoversikt, side 20.

IRIS Vestfold/Grenland søker midler til å videreføre og videreutvikle Ad Astra - fordypningstilbudet og Ad Astra - mentor. Vi ønsker 2-3 tiltak/seminarer for strykere, blåsere, sangere og pianister i semesteret de neste to årene.

Atle Sponberg og Ad Astra stryk og blås

Pilotprosjektet IRIS - kulturskoleutvikling

IRIS - kulturskoleutvikling har som mål å bidra til å skape faglig energi, optimisme og innovasjon innenfor musikkfeltet i et skoleslag som har lidd under lav status, ikke suverene resultater (må det være lov å si) og manglende arenaer for faglig utvikling. I motsetning til andre skoleslag fører små prosentstillinger, lærere som underviser på forskjellige dager og på forskjellige steder til at etablering av levedyktige fagmiljøer er vanskelig å opprette og vedlikeholde. Kanskje finnes det bare tre fiolinlærere i et område som dekker mange kommuner og disse har sjelden ressurser eller anledning til å møtes. IRIS - kulturskoleutvikling har ønsket å bøte på dette ved å samle lærere fra regionen til fagsamlinger hvor de enkelte instrumentgruppene kan snakke fag med kollegaer og de beste didaktiske kreftene fra høyskolenivået.

Et mål har også vært å forberede og igangsette det lærerplanarbeidet som kulturskolerådet har lagt til rette for med sin nye rammeplan med påfølgende fagplan for kulturskolene. Tilfeldigheter ville det slik at Grete Helle Rasmussen som har hatt ansvar for innholdet i kulturskoleutviklingssamlingene, og som står bak internettløsningen *Plattform 12* som vi har valgt å bruke, også har vært med å utforme kulturskolerådets fagplan i musikk. Det betyr at de didaktiske rammene og den struktur vi har valgt harmoniserer med overordnede planer fra kulturskolerådet.

Vi har også opprettet to mindre referansegrupper på piano og fiolin som jobber med P12 - den nettbasert didaktiske idébanken lærere over hele landet etterhvert kan ha glede av. Målet er å lage en levende og pulserende nettbasert lærerplanidébank for et 13 års undervisningsløp på ulike instrumenter, som oser av bredde og kvalitet. I utformingen bidrar både de beste didaktiske kreftene fra høyskolenivået sammen med lærere fra regionen som brenner for faget. Plattformen vil kunne fungere som idébank og inspirasjonskilde til lokalt lærerplanarbeid over hele landet, og kanskje på sikt også bli et internasjonalt faglig møtested. Prosjektet er også støttet av innovasjon Norge. P12 kan bidra til å omforme kulturskolenorges mange små tuer til ett pulserende og utvekslende rike.

Vi søker om å fortsette arbeidet med lokalt lærerplanarbeid i samarbeid med større grupper av lærere i øst- og sørnorge, og videreutvikle P12 - som en nettbasert idébank. Prosjektet vil bli støttet av innovasjon Norge og sannsynligvis også gjennom kulturskolerådets utviklingsmidler for lærerplanarbeid.

Se aktivtetsoversikt, side 25.

Didaktikkseminar - pianograppa med Grete Helle Rasmussen

Ukla- Ung Klassisk Festival

UKLA - Ung Klassisk Festival kombinerer undervisning og konserter og er den største festivalen for barn og ungdom i sitt slag i vår region.

Festivalen er et samarbeid mellom Misk (musikk i Sandefjord kirke) og Sandefjord kulturskole og IRIS-prosjektet, og er støttet av Sparebankstiftelsen/Dextra Musica, Vestfold fylkeskommune og Sandefjord kommune.

Målet med festivalen er å skape inspirasjon, samhandling, læring og utøving for musikanter og sangere mellom 9. og 19. Dette skjer gjennom kurs, samspillaktiviteter og konserter åpne for publikum.

Se rapport og aktivitetsoversikt, side 28.

Vi søker om fortsatt støtte til å videreutvikle Ukla-festivalen. Flere samarbeidspartnere og finansieringskilder kommer sammen for å realisere festivalen, som har vært en felles kraftanstrengelse å etablere. Det er nedlagt mye arbeid i å opprette samarbeidsskrukturer mellom Kulturskole, MISK (Musikk i Sandefjord kirke med Svein Rustad i spissen), Dextra, Vuso (Vestfold ungdomsstrykeorkester) og Wolfgang Plagge. Videre arbeid vil være å utvikle festivalen til å bli hele regionens kulturskolefestival og øke rekrutteringen til festivalen fra ca. 50 deltagere til det dobbelte. Neste år er ambisjonen å samle hele barne- og ungdomsstryker/orkestermiljøene fra Vestfold, Vestregionen og Grenland.

Verket "lysvår" fremføres under Ukla-festivalen 2016

Barnas festspillkonsert - Vestfoldfestspillene

Vi har hatt ett samarbeidsprosjekter med Vestfoldfestspillene, og ett står på trappene. I 2015 hadde vi besøk av Cateura-orkesteret fra Venezuela i samproduksjon med IRIS/Kulturskolerådet/Dextra sentralt og festspillene i Bergen. I år samarbeider vi med Tine Thing Helset, Marinemusikken og Erik Solbakken, og fyller Hjertnes kulturhus med barn og unge fra regionen.

Samarbeidet med Vestfoldfestspillene er både en synliggjøring av IRIS-aktivitetene og en høytidlig arena for el-sistema kor og orkester, kulturskolene, VUSO og andre deltagere. Samarbeidet innebærer produksjons- og finansieringssamarbeid med festspillene som er en sentral aktør i Vestfolds kulturliv, og knytter sammen "høy og lav" i fylket.

Se rapport og aktivitetsoversikt, side 30.

Vi ønsker fortsatt støtte til Vestfoldfestspillarrangementet - Barnas festspill.

Ung Symfoni

Ung symfoni var et flott tiltak som ble etablert av Sarah Aker, men som har ligget brakk noen år. IRIS-prosjektet har i Samarbeid med Sarah fått reetabler orkestertilbudet som har gitt strykere og blåsere som ofte holder til på hver sin kant i korps og orkester anledning til å møtes i en symfonisk besetning. Ung symfoni har også knyttet bånd over større avstander ved å samarbeide med Vestregionens ungdomssymfoniorkester.

Vi ønsker fortsatt støtte til ett Ung symfoni-prosjekt i semesteret.
Se aktivitetsoversikt, side 32.

Ung symfoniøvelse med Kjell Seim

Midgardkonkurransen

IRIS Vestfold/Grenland har støttet Midgardkonkurransen med kr. 100 000 i 2015 og i 2016. Midgardkonkurransen er en viktig institusjon i regionen og fraværet av IRIS-midler kan få betydelige negative konsekvenser for driften fra 2017. Miljøet rundt Horten kulturskole bærer store deler av vekten og ansvaret for konkurransen. Fordelen med øremerkede midler via IRIS Vestfold/Grenland har vært et gjensidig fokus på å trekke konkurransen inn i kulturskolene i regionen. Både IRIS og Midgard har som mål at konkurransen ikke "bare" skal fylle den utrolig viktige rollen det er å være de beste

unge elevenes arena, men også spille en større rolle for Vestfolds nest beste unge musikanter. På den måten kan konkurransen være med å løfte hele musikkfeltet i regionen.

Prisvinnerkonsert på Midgardkonkurransen

Strykerseminar

To ganger har vi samlet strykerne fra Vestfold og Grenland til store strykerseminarer. I 2014 var det så mange som 115 elever fra hele regionen som var samlet og i 2016 kom Alexander Rybak på besøk og da var tallet 150. Tiltaket har, ved siden av Ad Astra, vært det viktigste arrangementet for vitalisering av strykermiljøet i regionen, noe som blant annet har gitt seg utslag i solid rekrutering til Vestfold ungdomsstrykeorkester.

Vi ønsker fortsatt støtte til ett stort årlig strykerseminar.

Se aktivitetsoversikt, side 31.

Rybakseminar - øvelse på Sandefjord videregående skole.

Rybak-konsert i Hjertnes kulturhus

Fyrtårnarrangementer

De virkelige store begivenhetene kan skape store bølger. Samarbeidet med Cateura-orkesteret, Festspillene i Bergen og Vestfoldfestspillene er allerede nevnt. Og nye løfterike arrangementer venter i høst. Initiativet, de første skissene og budsjettene til de virkelige store IRIS-arrangementene lå i utgangspunktet under IRIS Vestfold/Grenland, men prosjektledelse og budsjettansvar ble flyttet over til Rut Jorunn Rønning i Kulturskolerådet og Eline M. Melgalvis i Dextra for en bredere koordinasjon utover vår region. Av og til er det et behov for å løfte blikket og samle kreftene over større avstander. Prosjektleder håper vi får anledning ta del i flere slike begivenheter og det er naturlig at nye bevilgninger og prosjektledelse løftes ut av IRIS-Vestfold/Grenland og også fremover styres av sentral prosjektledelse i Kulturskolerådet og i Dextra.

Cateura-orkesteret fra Venezuela. På resirkulerte instrumenter.

IRIS - kammerorkester

IRIS - kammerorkester har vært ledet av Rut Jorunn Rønning i kulturskolerådet og Eline M. Melgalvis i Dextra. Orkesteret har gitt et lite knippe av de beste unge i regionen en mulighet til å møte de aller beste unge i landet. Det har vært utrolig inspirerende og utviklende for dem som fikk strekke seg mot et profesjonelt nivå i dette orkesteret og vi håper det vil bestå også etter treårsperioden.

IRIS-forsk

IRIS-forsk er ledet av Elin Angelo/NTNU i samarbeid med Anders Rønningen/Høgskolen i Sørøst-Norge og Rut Jorunn Rønning i kulturskolerådet. Ved å beholde IRIS Vestfold/Grenland kan samarbeidet med IRIS-forsk bidra til å videreutvikle norsk barne- og ungdomsmusikkliv ved å samle kunnskap om tiltak, kultur og utvikling.

Synliggjøring

Det har vært et mål at IRIS Vestfold/Grenland også skulle lede til engasjement fra presse og fag-presse, at vi skulle synes utad. Høydepunktet var rektor Sjur Høgbergs møte med to statsråder, med påfølgende "Suksessmodellen" over hele Sandefjords blads forside. Det har også vært intervjuer og artikler i fagpresse. "Musikk-kultur" hadde en artikkel over mange sider fra Sandefjord kulturskole. Undertegnede har også skrevet en artikkel i Musikk-Kultur fra kulturskoleutviklingsseminaret med temaet "Ungdom", og har publisert flere artikler i bladet og i nettutgaven om pedagogikk. Det har også vært en artikkel i skolelederen om arbeidet vårt. Se eksempler fra side 33.

Prosjektleders kommentarer

La meg begynne med hva vi ikke fikk til. Våren 2016 legges El Sistema ned på tre skoler i Sandefjord. Mye penger og arbeidsinnsats var nedlagt, mange instrumenter hentet inn fra el-sistema Norge, og et glimrende tilbud til elever i grunnskolen med både kor, teori- og instrumentundervisning flere dager i uka holdt ikke hodet over vannet. Litt bittert er det, ett eller to år til, og nedleggelse hadde vært umulig, er min spådom.

Fra halvårsrapport høst 2015:

"Byskolen er byens "problemskole" hvor elever med spesielle utfordringer ofte blir sendt. El-sistemakonserten før jul samlet over 30 stolte foreldre, mitt i arbeidstiden (!), som overvar en nyvunnet stolthet og glede hos elevene, vokst frem på få uker med et instrument mellom hendene. Konserten var et eksempel på hvor mirakuløst el-ststema kan fungere som disiplinerende og motiverende faktor for det som kan se ut som håpløse utgangspunkt".

Noe annet vi ikke fikk til var et tettere samarbeid med korpseene om aspirantundervisningen. Vi hadde idéer om en mulig samkjøring og samarbeid mellom korpseene som møtte motstand, muligens berettiget, og dermed gikk luften litt ut av ballongen. Vi burde ha gjort mer for blåse og korps, som er en kulturell bærebjelke under press, selv om det på landsbasis i fjor var en liten økning i rekrutteringen. El sistema fungerte som en rekrutteringsarena for korpseene, men dessverre altså ikke lenger.

IRIS Vestfold/Grenland? Jeg kan ikke si jeg har fylt mitt mandat med et fullgodt fokus på Grenlandsområdet. Men de har vært invitert med og har vært til stede på de store strykerseminarene og kulturskoleutviklingsprosjektene. Geografiske avstander og administrative ressurser er medvirkende årsaker. Et fremtidig IRIS i regionen kan vurdere å knytte Grenlendingene tettere på prosjektet.

Involvering og koordinering er nøkkelord og suksesskriterier for videre IRIS-drift. Mer må gjøres for å involvere flere lærere i regionen og skape et større eierforhold til IRIS hos den enkelte lærer. Flere nøkkelpersoner i kulturskolekollegiene bør få flere arbeidsoppgaver knyttet til prosjektene og mer ressurser bør settes inn på å styrke samarbeidet mellom kulturskolene. Behovet for IRIS er stort i form av ytterligere koordinering mellom alle delene av barne- og ungdomsmusikk-kulturlivet, feks strykere, strykerlærere, Vuso, og blåsere, blåserlærere og korps og andre lag og foreninger og profesjonelle besøkende. Dette handler ikke bare om å unngå kollisjoner, men synliggjøring av ulike behov, hvor trykker skoene, og hvilke mål og verdier har de ulike delene av den store helheten.

Sandefjord kulturskoles administrasjonsmodell med både en avdelingsleder for utøveravdelingen (undertegnede) og en produsent (Gunn Edith Nilsen) har kommet IRIS til gode. Det har vært glidende overganger mellom stillingenes opprinnelige innhold og IRIS-arbeidet og begge stillinger er brukt i arbeidet med prosjektene. Jeg har hele tiden forsøkt å holde administrasjonsressursene så lave som mulig slik at mest mulig midler er brukt til å realisere prosjektene.

Idéer er en ting realisering er noe annet. Det totale antallet tiltak og størrelsen på enkelte av dem har vært en utfordring (se feks Ad Astra aktivitetsoversikt). Vi har villet gape over mye. Strikken er tøyd langt, og der det burde vært et produksjonsteam har noen stått mye alene. Dette skaper slitasje. En optimal balanse mellom et maksimalt antall blide barnefjes og prosjektlederens ressurser og høye skuldre, inkludert mine egne, er et lederansvar jeg ikke er utlært i.

Mitt program for kvalitetsutvikling som avdelingsleder i Sandefjord kulturskole er: 1. Mer tid og ressurser til hver elev, i starten vil dette gjelde en gruppe av elevene. 2. Et tettere hjem-skole samarbeid, med fokus på forventningsavklaring og oppfølging og coaching i forbindelse med hjemmeøvingen. 3. Normering av undervisningen i form av lærerplanarbeid, hva skal læres når, hvorfor og hvordan, og utvikling av mål og delmål elever og hjem kan forholde seg til og sikte mot. Jeg ser at dette virker i Sandefjord. Nivået er på vei oppover, elevene lærer mer enn før.

Min oppfatning er at det er viktig at læringsmiljøene jobber parallelt med disse tre punktene, krakken står stødig på tre ben og velter uten ett eller to av dem. Punkt en og to er innvortes og rektorers og andre lederes lokale ansvar, mens punkt tre, lærerplanarbeidet, kan vi være sammen om og det har vi vært i de regionale kulturskoleutviklingssamlingene. Kulturskolenorge står foran lokale lærerplanprosesser og jeg er overbevist om at vi bør fortsette å arbeide i felleskap i regionen, slik vi har gjort gjennom IRIS, slik at delingskultur og "best practice-tankegangen" kan videreutvikles i felleskap.

Det er ikke med rent lite stolthet jeg nå sammenfatter alt vi har gjort disse tre årene. Og selv om det gjenstår et halvår kan vi se tilbake på et eventyr av aktiviteter og tiltak. Hva

dette har ført til, eller vil føre til fremover, er for tidlig å si, men et stort antall nye elever i Vuso, interessen for de store strykersamlingene, tilbakemeldinger fra enkeltelever og deres foreldre på aktiviteter de har vært med på og fra lærere som har fulgt sine beste elever i perioden, tyder på at innsatsen blir satt pris på og har vært vitaliserende.

Takk

Først vil jeg takke rektor ved Sandefjord kulturskole Sjur Høgberg, som kjente sin besøkestid da muligheten åpnet seg. Uten hans engasjement og initiativ, intet IRIS. Jeg vil takke Anders Bjørnsen i Sparebankstiftelsen som hadde tillit til oss. Jeg vil takke Rut Jorunn i kulturskolerådet for samarbeidet fra den spede søknadsskriving til the bitter end. Jeg vil takke Wolfgang Plagge for hans levende engasjement på mange plan. Jeg vil takke Berit Cardas og hennes etterfølger Eline M. Melgalvis i Dextra Musica for et strålende samarbeid. Jeg vil takke rektorer Endre Lindstøl i Larvik og Inger Grothe Book/Pia Margareta Vang i Stokke. Jeg vil takke Gunn Edith Nilsen som har vært leder og organisator for El-sistemaprojektet og de tyngste produksjonsoppgavene som de store strykerseminarene, samarbeidet med Vestfoldfestspillene og mye mer. Jeg vil takke Knut Øverland som har jobbet med Ukla-festivalen, og for arbeidet med kulturskoleutviklingsprosjektene og Ad Astra. Så vil jeg takke Svein Rustad for samarbeidet om Ukla-festivalen og Grete Helle Rasmussen med sitt team av forskjellige kapasiteter som har jobbet med kulturutviklingsprosjektene. Jeg vil takke Vuso med dirigent David Foster Pilkington og styreleder Martin Handeland i spissen. Og jeg vil takke alle lærerne i regionen som har bidratt i prosjektene og som daglig står på for sine elever.

El-sistemagruppe på institusjonskonsert

Foreløpig sluttrapport IRIS Vestfold/ Grenland 2014-2016

Halvårsrapport vår 2014

Hovedaktiviteten for IRIS - Vestfold/Grenland dette semesteret har vært oppstart av Ad Astra, fordypningstilbudet, som er et samarbeid mellom Sandefjord, Larvik og Stokke kommune, og som skal gi flinke og ivrige sangere og musikanter fra kommunene et utvidet tilbud. Kunstnerisk leder er Wolfgang Plagge.

Gjennom en fordelingsnøkkel ble kulturskolelærerne i kommunen oppfordret til å melde på aktuelle kandidater. En fast kjerne på 37 elever ble tatt opp i programmet, ytterligere 10 elever har vært innom aktivitetene. Innholdet har vært månedlige samlinger, teoriundervisning, Ukla-festivalen (Ung Klassisk, i samarbeid med Svein Rustad og MISK, musikk i Sandefjord kirke), sangseminar med Sandra Kolstad og konserter. Innholdet i de månedlige samlingene har vært ulike workshops, foredrag, mesterklasser og øving til konsertene.

Vi har gjennomført 13 dager med tutti-samlinger (inkludert en overnattingsamling) og et todagers seminar for en utvidet sangergruppe. Noen dager, for eksempel fredager, har undervisningen vart fra kl. 17-21, andre som Ukla-festivalen (fire dager, med skolefri torsdag og fredag), og overnattingsamlingen har hatt et større omfang.

For den yngste gruppen 10-12 år har vi hatt 10 teoriundervisningsamlinger med det Kodaly-inspirerte Music Mind Games-systemet. For de to eldste gruppene har vi hatt fire teoriøkter.

Tilsammen har det foregått ca. 84 timers undervisning, med 33 elever i snitt, tilsammen 2772 timer elev-lærermøter. Det har deltatt ca. fire instruktører på hver fellessamling, av og til fler for eksempel når hver instrumentgruppe har hatt mesterklasse med akkompagnatør, av og til færre. To lærere har hatt MMG-teoriundervisning, en lærer har hatt teoriundervisning for de to eldste gruppene.

Vi har brukt ni "dextramusikerdager" fordelt på tre musikere.

Vi har også gjennomført et todagers prøvespill for opptak til neste skoleårs Ad Astra.

Samarbeidet over kommunegrensene har vært positiv. Ad Astra har blitt en ny arena der kommunens kulturskoler samhandler med felles mål for et viktig sjikt av skolenes elevmasse. Kontakten som er etablert åpner også for muligheter for samarbeid utover Ad Astra for eksempel med åpne mesterklasser for alle elever på tvers av skolene.

Ad Astra har i Sandefjord kulturskole bidratt med en energiinnspyring synliggjort i prøvespillet hvor dobbelt så mange kandidater fra skolen enn det det var kvotert plasser til deltok, og hvor mange elever, også de som ikke kom med, utviklet seg med syvmillssteg de ukene de forberedte seg til prøvespill. Denne effekten vil ivaretaes i et "mini-ad astra" hvor søkere som ikke nådde opp, og fremtidige mulige søkere kan melde

seg på samlinger neste skoleår. Slik kan Ad Astra bli noe mer enn et løstre prosjekt for de flinkeste, men rekruttere og motivere nedover i organisasjonen, øke læringen og heve nivået.

Den vitaliserende effekten rundt prøvespillet så vi først og fremst i Sandefjord kulturskole. Ett mål er at skolene i Larvik og Stokke, men også de frivillige organisasjonene og særlig korpene kan oppleve det samme. Det legges en strategi for at dette kan skje ved besøk og invitasjoner hvor informasjon om Ad Astra og smakebiter i form av mesterklasser og gruppedynamiske øvelser kan kombineres og skape begeistring og iver etter å bli med. Det blir også vurdert om vi innenfor rammene kan øke antall plasser fra skoleåret 2015/16.

En utfordring fremover er å lage samlinger som kan nå alle elevene. Vi valgte å ikke operere med sjangerbegrensning på prøvespillet og har for eksempel fått et knippe utrolig flinke sangere i jazz/pop sjangeren. Vi har også en elevgruppe med et stort aldersspenn, 10-17 år.

Tilbakemeldingene fra elever og lærer på det første halve året kan tyde på at vi har truffet den yngste gruppa best, men må bli flinkere med de eldste. Vi må ha mer kammermusikk og mesterklasser, og differensiere tilbudet mer etter alder. Vi må også bli flinkere til å inkludere kulturskolelærere slik at alle kan få et eierforhold til Ad Astra. Lærerne i Sandefjord føler seg ikke nok inkludert, og i Larvik burde flere lærere benyttet seg av tilbudet ved å rekruttere egne elever. Ett tiltak blir møter med alle lærere som har elever med i Ad Astra, første møte er 22. august.

Halvårsrapport høst 2014

Det har vært et travelt halvår med et stort antall arrangementer og begivenheter i Iris - Vestfold/Grenland. Fordypningstilbudet Ad Astra har hatt flest arrangementer, med mange tilreisende lærerkrefter, flere av dem i dextrastallen. Vi har hatt tidenes strykerseminar i vår region med fem dextramusikere og fem lokale lærere som instruktører. Vi er også i gang med spennende kulturskoleutviklingsprosjekter i flukt med kulturskolerådets nye rammeplan. Og vi har startet opp El sistema - Sandefjord på to skoler. For å nevne noe.

Samarbeid på tvers av kommuner og organisasjoner er fruktbart og utviklende for regionen. Tilreisende utøvere i toppklasse er energinnsprøytning til både elever og institusjoner. IRIS-midlene har også hjulpet oss i gang med El- sistema. Vårt El systemaprojekt har momentum, er grundig forankret i kommunal skoleledelse og hos rektorene i grunnskolen som stiller midler for å betale for undervisningen. Vi er ambisiøse og ønsker å bli et El-sistema flaggskip i vår region, med instrumentalundervisning på alle skolene i kommunen på sikt. Til dette trenger vi midler til nye instrumentinnkjøp, og vi ønsker å omdisponere IRIS - midler til innkjøp av blåseinstrumenter de neste to årene (se mulig opptrappingsplan mot slutten av dokumentet).

Fremdeles er Ad Astra i en oppstartsfasen i den forstand at øvingsdisiplin og faglig fremgang hos elevene etter min vurdering ennå ikke står i stil til de lærekreftene og de midlene som brukes. Vi ønsker å dyrke frem gode utøvere. For at ikke Ad Astra og andre

IRIS -tiltak skal bli en hul diamant, jobbes det hardt for at kulturskolens grunnutdanning skal bli bedre, mer omfattende og forpliktende. Slik kan fler elever oppnå et høyere ferdighetsnivå, bli mer motivert, tennes, og dermed rettferdiggjøre IRIS-tiltakene i større grad en i dag. Dette er kanskje det viktigste arbeidet vi gjør lokalt nå, og det handler om mer tid og ressurser til en gruppe av elever, mer oppfølging av hjemmene, og faglig utvikling hos lærerne hvor IRIS - kulturskoleutviklingstiltakene står sentralt. Dette innebærer både faglig og politisk arbeid og det vil ta tid å snu kulturen, sette nye mål og foreta nødvendige prioriteringer og forandringer for å nå dem. Kulturskolens nye rammeplan er drahjelp, og som "pilotkommune" og IRIS-base har vi alle muligheter til å lykkes. Vi er i gang med omstruktureringsplanene og nærmer oss en politisk behandling av våre ønsker, visjoner og prioriteringer. Vi går spennende tider i møte.

Halvårsrapport vår 2015

Våren 2015 har vært preget av store arrangementer med samarbeid på tvers av regioner og institusjoner, samtidig som hyppighet og innhold av mindre tiltak er videreført. Den vellykkede El-sistema satsingen fortsetter og videreutvikles etter erfaringer fra pioner- og nybrottsarbeid for både Sandefjordskolen, kulturskolen og lærere som er involvert.

Av store arrangementer har besøket av Cateura-orkesteret som innebar samarbeid med både Vestfoldfestspillene og festspillene i Bergen vært et høydepunkt. Foruten viktig kulturutveksling, sterke menneskemøter og varige relasjoner mellom barn og ungdom, ble både kulturskolen, El-sistema satsingen i hele regionen og ulike barne- og ungdomsorkestre i regionen profilert. Hyppige Ad Astra-samlinger løftet Ad Astra-elevene videre og UKLA-festivalen (Ung klassisk festival) i samarbeid med Svein Rustad og Misk (musikk i Sandefjord kirke) begynner å finne sin form med en blanding av individuell oppfølging og gruppebaserte aktiviteter over flere intense dager. Vi har også i IRIS-perioden vekket til live "Ung symfoni"-samlingene, ledet av Sarah Aker, som har ligget brakk. Ung symfoni samler stryk og blås og gjør det mulig å fremføre symfonisk musikk med full besetning for barn og ungdom i vår region.

Som nevnt i forrige halvårsrapport fokuserer Sandefjord kulturskole på å jobbe frem en bedre begynneropplæring som kan gi fler elever et høyere ferdighetsnivå. Med støtte i kulturskolerådets rammeplan og IRIS-prosjektets kvalitetsfokus har vi nå et politisk vedtak som fra dette semesteret gjorde det mulig å gi en gruppe elever økt spilletimeressurs. De første tilbakemeldingene fra lærere og elever er veldig gode, og vi er i front av den videre utviklingen av norsk kulturskole mye takket være mulighetene som Dextra Musica gir oss.

Halvårsrapport høst 2015

Høstesemseteret i IRIS - Vestfold/Grenland var preget av et stadig tettere samarbeid med Dextra-Musica i tilrettelegging og organisering av tiltak for elevene. Ulike formater utprøves; inspirasjonstur til Oslo og klassiske mesterklassesituasjoner kombinert med

konsserter av Dextramusikerne lokalt. Vi har også hatt to Ung symfoni-prosjekthelger i samarbeid med vestregionen hvor strykermiljøene har blitt koblet med blåsere i symfonisk besetning. I tillegg opprettholdes bredden, slik at sangere, som har hatt et spesielt travelt semester, og blåsere og pianister, blir ivaretatt, med innleide krefter utenfor Dextra. El-sistemasatsingen har fortsatt i Sandefjordskolen og sang- og instrumentallærerne i regionen har fått påfyll og faglig utvikling i form av et stort didaktikkseminar på Park hotell og to mindre kurs i Music Mind Games.

Høstsemesteret startet dramatisk da deler av skolenes el-sistemafinansiering hadde forsvunnet rett før ferien. Takket være omdisponering av IRIS-midler og intenst arbeid de første ukene, startet vi opp omtrent som planlagt på ytterligere to skoler i Sandefjord. Dermed kunne vi holde avtaler med lærerne med stillinger som kunne fungere praktisk på fiolin, cello, trompet, fløyte og althorn på ulike skoler.

Byskolen er byens "problemskole" hvor elever med spesielle utfordringer ofte blir sendt. El-sistemakonserten før jul samlet over 30 stolte foreldre, mitt i arbeidstiden (!), som overvar en nyvunnet stolthet og glede hos elevene, vokst frem på få uker med et instrument mellom hendene. Konserten var et eksempel på hvor mirakuløst el-sistema kan fungere som disiplinerende og motiverende faktor for det som kan se ut som håpløse utgangspunkt.

For andre gang, og allerede en tradisjon, avholdt vi didaktikkseminar på Park hotell i Sandefjord. Det er sannsynligvis første gang over 80 påmeldte lærere fra regionen var samlet til faglig utveksling. "Hva skjer på timen" er det konkrete og ufravikelige fokuspunkt. Filosofien bak samlingene er at vi gir hverandre av det beste vi har, og at kvaliteten øker når kunnskap deles og brynes i dette møtet.

En erfaring med de siste to års IRIS-arbeid, er at talentutvikling må starte tidlig. Det ser alltid ut til å være 1-3 elever på hver skole som utmerker seg spesielt. Disse er det viktig å ta vare på også lokalt, selv om de får gode og skreddersydde program på NMH og Barratt Due. Men enda viktigere er det å tette det store gapet i nivå på sjiktet under disse få stjerne-elevene. De dedikerte nasjonale talentutviklingsprogrammene trenger først og fremst rekrutter, ikke konkurrenter.

Fokus på de ferske som ikke nødvendigvis vil briljere på et prøvespill, men som har gløden og viljen bør være et prioritert område. Bare slik kan et naturlig antall elever med betydelig ferdigheter vokse frem fra dagens relativt store elevmasse. Derfor søkte vi, og fikk, politisk ryggdekning til å starte forsøket med utvidet undervisningstid til en gruppe elever, også de yngste. I tillegg vil mestermøter, sosiale happenings, tydelig krav til hjemmearbeid, samtidig som vi øker lærernes kompetanse og normerer undervisning, legge grunnlaget for at nødvendig interesse og motivasjon kan gripe fler enn i dag. Målet bør være 12 og ikke 2 elever på TUP-nivå på skoler av en viss størrelse. Dextra-samarbeidet og IRIS-prosjektet er uvurderlig for dette arbeidet i vår region!

Nytt tiltak dette semesteret var Ad Astra - mentor. Elever som utmerker seg spesielt, men som ennå ikke er fanget opp av nasjonale talentprogram, har sammen med sin lærer reist med eleven til en faglig autoritet for spilletime og inspirasjon, men også veiledning om elevens videre arbeid og fremtid. Tiltaket er elevrettet, men vil også bygge lærerkompetanse og trekke læreren inn i arbeidet med å forbedre tilbudet til de ivrigste og flinkeste elevene.

Halvårsrapport vår 2016 (foreløpig)

Det mest dramatiske som skjedde denne våren var at vi mistet finansiering av el-sistemtilbudet vi hadde opprettet i grunnskolen og må legge ned aktiviteten fra og med høst 16. El-sistema Sandefjord bestod av kor-, teori-, blå- og strykerundervisning på tre skoler i Sandefjord. Mye pionerarbeid, organisering og prestisje var nedlagt. Noe som blant annet resulterte i rektor Sjur Høgbergs møter med to statsråder som var interessert i nybrottsarbeidet i Sandefjord.

Vi arrangerte Uklafestivalen for tredje gang, med flere konserter og aktiviteter enn tidligere. Vi håper festivalen kan vokse ytterligere med ennå flere deltagere fra et større område, slik at vi blir selve kulturskolefestivalen i regionen. Målet er å øke deltagere fra ca. 50 til nærmere det dobbelte. Det var litt færre strykere i år enn i fjor. Vi vil sende ut brev til styrene i barne- og ungdomsorkestrene i Vestfold, Grenland og Vestregionen, om det er ønskelig at vi neste år samler miljøene og arrangerer et IRIS - symfoniorkester under Ukla.

En virkelig stor begivenhet denne våren var seminaret med Alexander Rybak og dextramusikere. Over 150 deltagere fra et stort geografisk område, var langt fler enn vi hadde håpet på. Rybak har en egen evne til å inspirere gruppen og se den enkelte, konserten i et fullsatt Hjertnes kulturhus ble en stor suksess.

Vi er i gang med referansegruppemøter med P12 - digital idébank for lærerplanarbeid. Sammen lager vi bedre lærerplaner for våre elever, og sammen utvikler vi oss og lærer av hverandre.

Uklafestivalen har stått i fokus i Ad Astra denne våren. Det har blant annet medført prøver med sangerne mot fremførelse av verket Lysvår. Blåserne har etter forespørsel fått flere samlinger med akkompagnatør, og for styrkerne og pianistene vil jeg nevne konsert og seminar med Koldbjørn Holte og Tor Espen Aspaas.

Det har vært stor aktivitet i Ad Astra-mentor. Cellist Yael Heuvel Steen har blitt fulgt opp frem til prøvespill på TUP av flere cellister og hun er fra høsten av elev ved talentutviklingsprogrammet ved NMH. To av de beste pianistene i Ad Astra har fått timer med Maria Pliassova på Barratt Due og har reist inn til Oslo sammen med sin lærer Katinka Kirjak fra Sandefjord kulturskole. Og en fiolinelev som er hektet på tidligmusikk har fått møte Bjarte Eike på NMH.

Fløytemiljøet i Sandefjord og Vestfold er spesielt bra og 4.-8. mai dro en fløytekvintett av de beste fløytelevne fra kulturskolene fra Sandefjord, Nord-Jarlsberg og Sandefjord videregående skole, sammen med fløytelærer Vigdis Fasting til Europeisk ungdomsmusikkfestival i San Sebastian.

Den største begivenheten gjenstår 18. juni under Vetsfoldfestspillene: Fra nettsidene: "Ung klang setter fokus på unge amatører i samspill med profesjonelle. I et musikalsk mangfold får publikum oppleve stjernetrompetist Tine Thing Helseth, Kongelige Norske Marines Musikkorps og Vestfold Ungdomsstrykeorkester. De står på scenen sammen med unge amatører fra Sandefjordsskolene. Ung Klang er en uformell møteplass hvor

barn og unge får mulighet til å presentere og utvikle sine ferdigheter. Vi lover gode musikalske opplevelser og byr på et par overraskelser underveis."

Pilotprosjektet Ad Astra - aktivitetsoversikt.

2016

22.mai. Ad Astra-blåasersamling i Sandefjord

Ad Astra-blåserne var samlet i Sandefjord lørdag 22. mai for interpretasjon og samspill med pianist. Øyvind Sørum akkompagnerte og underviste.

5.-8. mai. Fløytekvintett reiser til ungdomsmusikkfestival i San Sebastian

The North Wind Flute Ensemble reiste til EMUSIK 2016 i Donostia San Sebastian 5.-8. Mai.

Fløyteensemblet består av 6 lovende fløytister fra Vestfold som går i Nord-Jarlsberg og Sandefjord kulturskole: Eline Elgesem, 15 år

Marie Lille Haugen, 14 år

Celine Virik, 15 år

Oda Matilde Trøim Dalen, 16 år

Paula Sophie Skaug Evensen, 16 år

Andrine Gudbrandsen, 17 år

I San Sebastian fikk vi overvære en gigantisk åpningseremoni hvor alle 8500 deltakere var tilstede og spilte fellesnummer sammen. Jentene hadde så konsertoppdrag på mindre konsertarenaer rundt i distriktet. På en utescene ved kulturskolen i San Sebastian holdt de konsert sammen med ungdomssymfoniorkesteret og fløytekoret fra San Sebastian samt et ungdoms-storband fra Tsjekkia som var veldig dyktige. Jentene overnattet på 6-mannsrom og ble enda bedre kjent på turen. Til høsten vil 4 av dem være elever ved musikklinjen på Sandefjord videregående skole. De fikk også tid til å kose seg med god spansk mat og turistatraksjoner i byen.

2. april. Ad Astra-blåasersamling i Sandefjord

Ad Astra-blåserne var samlet i Sandefjord lørdag 2. april for interpretasjon og samspill med pianist. Elena Pergavalova akkompagnerte og underviste.

12. mars. Ad Astra-sangsamling i Sandefjord

12. mars. Ad Astra-sangerne møtte Benedicte Kruse for å jobbe videre med verket «Lysvår» av John Høyby. Ad Astra-sangerne skal inngå i et prosjektkor som skal fremføre verket under UKLA-festivalen i april. Wenche Helgesen, Svein Rustad, og Hege Kåsin Rusten var også instruktører på samlingen.

11.-12. mars Pizza-konsert og seminar med Mathias Jentoft og Ivan Valentin.

Fredag 11. mars spilte Mathias Jentoft og Ivan Valentin Martinu, Bach, Ysaye og Halvorsen for et pizzaspisende, men lydhørt publikum i lokalene til Larvik kulturskole. Lørdag underviste de unge virtuosene Ad Astra strykerne i solorepertoar og kammermusikk.

6. mars Ad Astra-sangsamling i Sandefjord

Ad Astra-sangerne var samlet i Sandefjord 6. mars for å jobbe med verket «Lysvår» av John Høybye som skal fremføres på UKLA – festivalen i april. Wenche Helgesen, Gro Hundvin Eliassen og Runa Skramstad ledet tutti-kor, stemmøving i grupper og øving med solister/solistgrupper.

27. Februar. Vestfolds Unge Musikere. Konsert med Pure Classics i Tønsberg

Et knippe Ad Astra-elever deltok på Pure Classics festival. De spilte på konserten Vestfolds Unge Musikere i Mariakapellet i Tønsberg

12.-13. Februar. Kolbjørn Holte og Tor Espen Aspaas i Larvik

Fredag 12. og lørdag 13. februar var strykere og pianister samlet i Larvik. Fredagen startet med pizza og møte med musikerne Kolbjørn Holte og Tor Espen Aspaas etterfulgt av konsert hvor duoen spilte verk av Brahms, Bach og Pärt på «Loftet» på Larvik museum. Lørdagen var det mesterklassundervisning og lunsj.

2015

9. desember. Julekonsert i Hjertnes kulturhus

Ordfører Bjørn Ole Gleditsch, konferansier og pianist Wolfgang Plagge, Dextra-Musica, Ad Astra, El Sistema, Den Kulturelle Vandringsstaven, Vestfold Ungdomsstrykeorkester, Ballettskolen og Sandefjord Kulturskole skaper førjulsstemning i Hjertnes kulturhus onsdag 9. desember kl.18. I tillegg spanderer ordføreren kake og kaffe i pausen.

5.desember. Ad Astra-Sangersamling

Guro Gravem Johannesen underviste Ad Astra sangerne lørdag 5.12 i Sandefjord. Temaet for dagen var ensemblerepertoar. Sangerne fikk en fin oppladning mot julekonserten i Hjertnes 9. desember.

20.-21. november. Alle Bachsonatene i Larvik – seminar for strykere og pianister

Fredag og lørdag 20. og 21. november fikk vi besøk av Dextramusiker Ingerine Dahl (fiolin) og Milan Rabrenovic (klaver). Både Ad Astra-elever og øvrige stryker- og pianoelever, foreldre og lærere, var samlet på kulturskolen i Larvik for pizza og et møte med artistene, før den uforglemmelig konserten med alle Bach-sonatene for fiolin og klaver på Loftet i Verksgården.

På lørdagen var det mesterklasser for Ad Astra-elevene. Ingerine og Milan underviste og inspirerte.

6. og 7. november. Tone Braaten underviste Ad Astra-sangerne

Tone Braaten underviste Ad Astra-sangerne 6. og 7. november i Sandefjord. Tone jobbet særlig med ensemblestykker som skal fremføres på julekonserten 9. desember i Hjertnes, men fikk også tid til sangtimer med de eldste og en gruppeinterpretasjonstime med de yngste elevene.

23. oktober. Jonas Haltia underviste Ad Astra-blåserne

Jonas Haltia, Oslo filharmoniske orkester og NMH, underviste Ad Astra-blåserne 23. oktober. Jonas jobbet med grupper på to og to med blant annet oppvarming, innstudering, artikulasjon og frasering.

23.-24.oktober. Frank Havrøy underviste Ad Astra-sangerne

Frank Havrøy underviste Ad Astra-sangerne fredag og lørdag 23.-24 oktober i Sandefjord. Frank jobbet både med hver sanger og med hele ensemblet.

19. september. Guro Gravem Johansen underviste sangerne i Sandefjord

Ad Astra-sangerne var samlet til seminar med Guro Gravem Johannes (NMH). Seminaret inneholdt både solorepertoar, improvisasjon og spontan-arrangementer.

18. september. Jonas Haltia underviste Ad Astra-blåserne fredag

Jonas Haltia (trompet) spiller i Oslo filharmoniske orkester, underviser på Norges musikkhøgskole og er en ettertraktet omreisende kursholder og pedagog. Fredag 18. september underviste han 10 Ad Astra-blåserne I Larvik kulturskoles lokaler.

9. september. Ad Astra-tur til Oslo

15 stryker- og pianoelever og 4 lærer fikk en spesiell opplevelse i Oslo 9. september. Dextra-musica stilte med pizza og godteri, men vel så viktig var generalprøven, møtet med Øyvind Bjorå og påfølgende konsert med Bjorå, Ihle-Hadland og Oslo Camerata. Inspirerende og miljøskapende!

21. og 22. august. Tone Braaten underviste sangerne

Ad Astra sangerne var samlet i Sandefjord fredag og lørdag 21. og 22 august for å la seg inspirere av Tone Braaten. Tone er en etterspurt sangsolist og har gjort operaroller som «Nattens dronning» av Mozart, samtidig som hun også er ensemblesanger i sekstetten Nordic Voices. Seminaret handlet både om å synge sammen og for hverandre.

12. og 13. juni Ad Astra-samling og åpen dag

Ad Astra-gjengen øvde i Larvik 12. juni og spilte på Kurbadet i Sandefjord dagen etter. Øvelser og konserter var ledet av Julian Saxl og Kine Isachsen. Ole Ramsøy akkompagnerte sangere og instrumentalister.

April - Ukla-festivalen

13. og 14. mars Ad Astra-samling.

Ad Astra-elevene var samlet 13. og 14. mars i Larvik. Øyvind Sørum og Julian Saxl ledet strykerne på fredag og Julian hadde kammermusikk på lørdag, mens dextramusiker Atle Sponberg hadde både individuell undervisning og orkesterøvelse på lørdagen. Frank Havrøy underviste sangerne. Pianistene ble undervist av Marius Astrup Thoresen på fredagen og Christian Stähler på lørdagen som hadde del to av besifnings-/improworkshop. Joakim Biondi coachet og kompet blåserne på fredag og Kine Isachsen jobbet med blåserne og orkesterepertoaret fredag og lørdag.

27.-28. februar. Ad Astra-samling

Ad Astra-elevene var samlet til årets andre samling i Larvik 27. 28. februar. Dextramusiker Øyvør Volle ledet strykerne og hadde både individuell undervisning og gruppeøvelser med orkesterrepertoar. Frank Havrøy underviste sangerne. Pianistene ble undervist av Marius Astrup Thoresen på fredagen og Christian Stähler på lørdagen som hadde en besifnings-/impro-workshop. I tillegg holdt Kine sin øvingsmotivasjons-/målsettings-coaching med pianistene, som lagde individuelle planer for de neste tre ukene. Blåsere og strykere jobbet med orkesterrepertoar først hver for seg og så sammen på lørdagen. Odd Terje Lysebo har arrangert flere fengende og gode stykker for ad astra-besetningen.

9. januar. Ad Astra-samling.

Ad Astra-elevene var samlet til årets første samling i Larvik 9. januar. Strykerne var dobbeltbooket og fikk fri for å være med på VUSO-øvelse. Sandra Kolstad hadde andre del av låtskriverworkshopen med sangerne. Pianistene ble ledet av Wolfgang Plagge. Fredrik Guldbrandsrød og Kine Isachsen jobbet med blåserne. Kine har laget en målsettingsworkshop og coachet blåserne i å sette seg både realistiske og ambisiøse mål.

2014

Ad Astra-samling 12. desember

Ad Astra-gjengen møttes i Larvik kulturskole 12. desember for nok et møte med et stjernespekket team av lærere. Sandra Kolstad holdt del 1 av et todagers seminar i låtskriving for sangerne og gitaristen vår, Emery James Cardas underviste strykerne, Wolfgang Plagge pianistene og professor Gro Sandvik kom fra Bergen for å undervise blåserne.

3. desember. Ad Astra på julekonsert i Hjertnes kulturhus

Ad Astra deltok på julekonserten «førjulspresangen» i Hjertnes kulturhus 3. desember. Konserten var et samarbeid mellom Sandefjord kulturskole, Sandefjord ballettskole, Sandefjord kammerkor, Sandefjord barnekor, Sandefjord ungdomskor, Spellemannslaget og Ad Astra. Vert var ordfører Bjørn Ole Gleditsch og Wolfgang Plagge var konferansier. Ad Astra-gjengen bidro med både solo- og ensembleinnslag under konserten som også var sesongavslutning for den kulturelle vandringsstaven.

Ad Astra-samling 14. -16. november med blant andre Live Maria Roggen

Ad Astra-elevene var på nytt samlet til intense dager med undervisning og inspirasjon fra øverste hylle. Som vanlig i Larvik kulturskoles fantastiske lokaler. På konserten med sangerne på lørdagen bidro Live Maria Roggen og Christian Stähler med flere låter. Øvrige bidragsytere og kursholdere var: Wolfgang Plagge, Geir Inge lotsberg, Guro Gravem Johannesen, Kine Isachsen og Fredrik Gulbrandsrød.

10. og 11 oktober. Ad Astra-samling i Larvik

Ad Astra-elevene var samlet til høstens første skikkelig undervisningsamling i Larvik 10. og 11. oktober. Instruktører var dextramusiker Geir Inge Lotsberg, (fiolin) som hadde strykerundervisning og var orkesterleder, Maiken Schou (fløyte) blåserundervisning, Frank Havrøy (sang) sangworkshop, Marius Astrup Thoresen (klaver) klaverworkshop, Fredrik Gulbrandsrød (klarinet) orkestergruppeprøver og Kine Isachsen (oppvarming og kreativ workshop). Nytt av året er en egen sanggruppe og felles orkester for stryk og blås.

I tillegg spilte Linn og Rebecca fra Midgardkonkurransprogrammet sitt og Geir Inge holdt foredrag om øving og spilte en liten konsert for oss.

Det ble servert varm mat til lunsj på lørdagen, Rigmor sørget igjen for at Larvik kulturskole er et utrolig fint sted å være på alle måter. Vi gleder oss til neste samling 14-16 november!

23. september. Ad Astra-elever på konsert med Oslo Camerata og Barratt Due Kammerfilharmoni

MISK (Musikk i Sandefjord kirke) inviterte Ad Astra-gjengen til konsert med Oslo Camerata, studenter fra Barratt Due, og solistene Benedict Klöckner, cello, og nyansatt professor ved Barratt Due, Michael Endres på klaver, i Sandefjord kirke tirsdag 23. september. På programmet stod Smetanas «Moldau», Dvoraks cellokonsert og Beethovens korfantasi.

Inspirert og suggerende musisering, med mye energi, spontanitet og vitalitet var oppskriften på en stor opplevelse Ad Astra folket kunne ta med seg hjem.

Det ble også et gjensyn og -hør. Litt til høyre for midten av bildet er Sonoko og Mons, to dextramusikere som Ad Astra-gjengen ble kjent med på UKLA-festivalen i mai.

6. september. Ad Astra-elever så på stjernene – Oppstartsdag i Horten

Ad Astra elevene startet semesteret med en bli kjent-/inspirasjonsdag i Horten lørdag 6. september. Der besøkte de Preus fotomuseum som viser utstillingen «The history of space photography», de fikk omvisning på Karljohansvern og spiste Pizza. Hovedmålet med turen var imidlertid prisvinnerkonserten ved Midgardkonkurransen i Horten kirke kl.18, hvor gjevnaldrende og mer jordnære stjerner fremførte utdrag fra konkurranserepertoaret. To elever fra Ad Astra, Linn Abi Saab på piano og Rebecca Nøstrud Isaksen, fiolin, var deltagere ved konkurransen. Sistnevnte fikk Vestfoldprisen. Gratulerer til begge to for hederlig innsats og Rebecca for pris! Neste år stiller Ad Astra med en hel gjeng!

10.-11. mai. Sang- og låtskrivingsseminar med Sandra Kolstad, Sandefjord Kulturskole

Sandra Kolstad lager eksplosiv, ekspressiv popmusikk. Med to kritikerroste utgivelser bak seg (CRUX i 2011 og (Nothing Lasts) Forever i 2012) har hun de siste to årene drevet omfattende turnévirkosomhet i Skandinavia, Europa, USA, Canada og Russland. 10.-11 mai holder hun et låtskrivingsseminar hvor utvalgte sangelever deltar. Det blir åpen konsert med elevene søndag kl.14 i flygelsalen, Sandefjord Kulturskole.

April. Ukla-festivalen

9.februar. Oppstartsamling med Wolfgang Plagge.

"Å spille sammen, med bind for øynene og tennisballer i klaveret." Den høytidlige åpningen av Ad Astra-tilbudet. Med en inspirerende Wolfgang i rollen som foredragsholder og mesterklasse-leder.

Pilotprosjektet IRIS - kulturskoleutvikling - aktivitetsoversikt.

2014

28. februar. Seminar. Lærerplanen - Undervisningsguide, idébank og inspirasjonskilde.

Grete Helle Rasmussen samlet ca 50. lærere fra regionen for å snakke om lærerplanen i kulturskolen. Seminaret var en innledning til det videre arbeidet som skal starte.

Sentrale spørsmål og stikkord:

-Er vi villig til å dele og systematisere metoder og undervisningserfaringer?

- Er det mulig å enes om "grunntrening" på hvert enkelt instrument?
- Målingsspøkelse, rammer, avklaring av forventninger eleven/læreren?
- Jobbe med fagplaner på det kreatives og kunstneriskes premisser?
- Charterturisten - Interraileren: Noen liker planlegging, andre vil bare sette seg på et tog og se hva som skjer.
- Det skjer noe positivt med min egen utvikling når jeg blir tvunget til å si noe om hva jeg har tenkt å gjøre på timene.
- Alf Richardt Kraggerud - sjekke alle tradisjoner, finnes det fellesnevnerne?

5. september. Lederseminar på Gamlehorten gjestegård

NORMERING, FORDYPNING OG FLEKSIBILITET - KULTURSKOLEN VED ET VEISKILLE -

Iris -kulturskoleutvikling arrangerte et seminar for kulturskoleledere og samlet ca 30 ledere (rektorer, inspektører og avdelingsledere) til foredrag og diskusjon. Iris Kulturskoleutvikling skal de neste årene handle om: Hva skal læres når (normering), talentsatsing (fordypning) og nye gruppebaserte undervisningsmodeller og organisering (fleksibilitet). Seminaret var lagt til Midgardkonkurransen i Horten. Foredragsholdere var: Grete Helle Rasmussen (Barratt Due), Wenche Waagen (NTNU), Inger Anne Westby (NMH), Simen Seeberg (skolesjef i Sandefjord), Bjørn Lautitzen (Vestfold Toppidrett), Dag Øystein Berger (Midgardkonkurransen) Marius Astrup Thoresen (IRIS Vestfold/Grenland)

Didaktikkseminar på Park Hotell i Sandefjord 31. oktober til 1. november.

Iris – Kulturskoleutvikling avviklet fredag 31. oktober og lørdag 1. november det første i en serie workshops i didaktikk på Park Hotell i Sandefjord, ledet av Grete Helle Rasmussen. Målet med prosjektet er å skape en felles plattform, en bevegelig kanon, for undervisningsstruktur og innhold i et 13 års undervisningsforløp, samt å utvikle og tilpasse et nettsted (plattform12) for fremtidig utveksling av undervisningsmateriale og didaktiske og pedagogiske emner.

Ved å etablere et felles instrumentuavhengig rammeverk (trinn og nivåer) og felles innholdsoverskrifter (5 om dagen: Lese, trening/teknikk, gehør, fremføre,

komponere/improvisere) vil alt fremtidig arbeid kunne relateres til, og plasseres i, et definerbart område og vil kunne brynes mot eksisterende innhold. Arbeidet er en pilot og en del av kulturskolerådets rammeplanarbeid.

I alt 50 deltagere og 7 kursholdere startet arbeidet med å samle, utveksle og utvikle undervisningsinnhold for begynnereleven. Arbeidet bestod i intense økter i ulike gruppe med en leder: Piano (Grete Helle Rasmussen), stryk (Sigyn Fosnes), treblås (Terje Nymark), sang (Åshild Kyvik Bauge), fløyte (Katrine Kristiansen) og messing (Arnulf Naur Nilssen og Elin Holmen Kurverud). Seminaret bestod også av plenumssamlinger og et foredrag om øving av Harald Jørgensen.

2015

4.-5. september. Kurs i Music Mind Games. Første del

I alt 17 lærere var samlet i Sandefjord, for å delta på kurs i Music Mind Games. MMG er et lek- og spillbasert teoriopplæringsprogram, inspirert av Kodaly. Flybårne og sertifiserte kursholdere fra Danmark var Carsten Viuf, Inge Brink Nielsen og Gitte Chren.

8.-10. oktober. Kurs i Music Mind Games. Del to

Del to av Music Mind Games-kurset ble avviklet i Sandefjord 8. – 10. oktober. MMG er et lek- og spillbasert musikkteoriopplæringsprogram, inspirert av Kodaly-metoden. Kursdeltagere fra regionen har dermed vært gjennom i alt 5 kursdager i Unit 1 og er sertifiserte MMG-utøvere. Gratulerer!

16. oktober. Didaktikkseminar i Sandefjord

For andre år på rad, samlet lærere fra regionen seg på Park hotell i Sandefjord for å la seg inspirere og utveksle erfaringer med kollegaer. Seminaret tiltrakk seg over 80 lærere, som viser at behovet for slike samlinger er stort. Temaet for dagen var «Ungdom» og fasilitører var Grete Helle Rasmussen – leder og klaver, Sigyn Fosens – stryk, Jonas Haltia – messing, Åshild Kyvig Bauge – sang, Birgitte Grong – fløyte, Ragnhild Holm – klarinett/sax. For kulturskolelærere som ofte sitter ensomme i små stillinger på hvert sitt rom, er muligheten for å treffe kollegaer gull verdt. Slike treff skaper faglig identitet, utvikling og samhold.

En artikkel som belyser noen av problemstillingene fra seminaret ble publisert i Musikk-Kultur:<http://musikkultur.no/?app=NeoDirect&com=6/54/305142/5707dfbe33&t=Hvorforslutterelevenernardebli1215ar>

2016

15. april. Lærerplanarbeid og plattform 12. Referansegrupper på piano og fiolin

15. april samlet det seg 10 piano- og fiolinlærere på Park hotell i Sandefjord for å jobbe med Plattform 12. P12 skal bli en idébank som kan inspirere lærere i arbeidet med de lokale læreplanene i kulturskolen. Grete Helle Rasmussen ledet gruppa med dedikerte lærere fra Vestfold, Grenland og Buskerud.

25.mai. Lærerplanarbeid og plattform 12. Referansegrupper på piano og fiolin

Nytt møte med referansegruppa som jobber med p12 - idébank for lærerplanarbeid. Grete Helle Rasmussen ledet gruppa på piano, Sigyn Fosnes på fiolin med dedikerte lærere fra Vestfold, Grenland og Buskerud.

Ukla- ung klassisk festival. Aktivitetsoversikt

2014

24.-27. april. Ukla-festivalen

UKLA - Ung Klassisk Festival er et samarbeid mellom Misk (musikk i Sandefjord kirke), Sandefjord kulturskole og IRIS-prosjektet. Målet med festivalen er å skape inspirasjon, samhandling, læring og utøving for musikanter og sangere mellom 10 og 19. Dette skjer gjennom kurs, samspillaktiviteter og konserter åpne for publikum.

Den første Uklafestivalen var et tilbud til Ad Astra-elevne, 37 av de ivrigste kulturskole-elevne fra Sandefjord, Larvik og Stokke. Kursholdere og konsertdeltagere inkluderte Sonoko Miriam Shimano Welde – fiolin, Mirjam Kammler – cello, Wolfgang Plagge – klaver, Wenche Henriksen – orgel, Kine Isachsen - fløyte, Gaute Storsve - bass Sandefjord kammerkor m/dirigent Svein Rustad og blåsere fra Sandefjord Brass Symposium.

Konserter og kurs foregikk på Mitdåsen - Anders Jahres Villa, Sandefjord kirke, Sandefjord videregående skole og Foajeen på Hjertnes kulturhus. Festivalen inneholdt en åpningskonsert med profesjonelle utøvere, en festivalkonsert med både elever og profesjonelle og en musikk gudstjeneste på søndagen.

2015

23.-26. april. UKLA-festivalen

UKLA - Ung Klassisk Festival kombinerer undervisning og konserter og er den største festivalen for barn og ungdom i sitt slag i vår region.

Festivalen er et samarbeid mellom Misk (musikk i Sandefjord kirke), Sandefjord kulturskole og IRIS-prosjektet. Målet med festivalen er å skape inspirasjon, samhandling, læring og utøving for musikanter og sangere mellom 10 og 19. Dette skjer gjennom kurs, samspillaktiviteter og konserter åpne for publikum.

Ca. 60 elever fra Vestfold/Grenland, Buskerud og Follo-regionen fordelte seg i Sandefjord; Sandefjord kirke, Normisjonen, Røde kors-huset. Sandefjord videregående skole og Midtåsen. Konsertene fant sted i Sandefjord kirke, Svgs, foajeen i Hjertnes kulturhus og på Park Hotell.

Torsdagen er viet samhandling og inspirasjon. Maria Palmqvist fra Sverige har kurs i Dalgroze-metodikk hvor elevene jobber med kreativitet og samarbeid i grupper. På konserten på torsdag kveld i Sandefjord kirke fikk festivalen blant annet besøk av Sølvguttene, Wolfgang Plagge og Bjørg Lewis.

Fredagen handlet om instrumentalteknikk og øving. Jonas Haltia holdt kurs for blåserne, Bjørg Lewis og Wolfgang Plagge underviste og holdt mesterklasser. Konserten fredag kveld var med den forrykende pianisten Pepe Rivero med hans trio på Park hotell.

På Lørdagen finner en av de to konsertene som er viet festivaldeltagerne sted i Sandefjord kirke. Vuso (Vestfold ungdomsstrykerorkester) slår seg sammen med strykere og blåsere fra Ad Astra i både orkester- og soloinnslag. Vi fikk også oppleve to av morgendagens stjerner Mirjam Kammler (Cello) og Mons Mikael Thomessen (fiolin) i samspill med Wolfgang Plagge. På konserten fikk vi også besøk av elever fra talentprogrammet i Tønsberg/Nøtterøy.

Søndagen startet med musikk gudstjeneste i Sandefjord kirke med Sandefjord kammerkors damestemmer, Vestfold ungdomskor, Pepe Rivero m/musikere, Mirjam Kammler - cello, Lars Notto Birkeland og Thor Sanele Haugen på orgel, kantor Svein Rustad og Prest Agnes Petersen.

Søndag ettermiddag fant den andre konserten med festivaldeltagerne sted kl. 17 i flygelsalen på kulturskolen/Svgs. Konserten var delt mellom prosjektet BI-lyd og Ukla-sangerne. Bi-Lyd er et resultat av utforskende prosesser i skjæringspunktet mellom auditive og visuelle uttrykksformer, der ungdom samarbeider med profesjonelle utøvere. Materialet utvikles improvisatorisk med utgangspunkt i komposisjoner, bilder, egne refleksjoner og lydsamling i nærmiljøet med fokus på det som befinner seg «ved siden av»/det som spiller en «Bi-rolle» (Bilyd) i forhold til musikerrollen. En viktig del av det kompositoriske arbeidet er å utvide instrumenters klangmuligheter ved hjelp av computere og sanntids elektroniske effekter. Foruten Ukla's pianister deltok Grete Helle Rasmussen - pianist, Bjarne Kvinnsland - komponist og lydkunstner og Leif Haglund - billedkunstner.

Andre halvdel av konserten tilhørte Ukla's sanggruppe. De profilerte og erfarne sangerne Benedikte Kruse og Tone Bråten hadde instruert og inspirert et knippe av de beste sangtalentene i regionen i løpet av Ukla-perioden, og konserten på søndag inneholdt både solistiske innslag og ensemblestoff.

På søndagen dro en gruppe elever til Nøtterøy og deltok på en konsert med Tønsberg/Nøtterøys talentgruppe.

2016

21.-24. april. UKLA-festivalen

UKLA - Ung Klassisk Festival kombinerer undervisning og konserter og er den største festivalen for barn og ungdom i sitt slag i vår region. Festivalen er et samarbeid mellom Misk (musikk i Sandefjord kirke), Sandefjord kulturskole og IRIS-prosjektet. Målet med festivalen er å skape inspirasjon, samhandling, læring og utøving for musikanter og sangere mellom 10 og 19. Dette skjer gjennom kurs, samspillaktiviteter og konserter åpne for publikum.

Målgruppen for årets festival var sangere, strykere, blåsere, slagverkere og pianister. Ca. 50 elever fra Vestfold fordelte seg i Sandefjord og Larvik; Sandefjord kirke, Normisjonen, kulturskolens lokaler på Sandar Øst og Larvik kulturskole.

Strykerne hadde besøk av fem fremragende Dextra – musikere som jobbet med ensembler av ulik størrelse og sammensetning. Strykerne deltok på konserten "Norge i Europa" i Sandefjord kirke lørdag kveld.

Pianistene fikk et litt amputert tilbud da Wolfgang Plagge måtte melde avbud på søndag pga sykdom i familien. De gjennomførte likevel masterclass og foredrag med Wolfgang på lørdagen og institusjonskonserter og konsert i Sandefjord kirke på søndagen.

Sangerne jobbet med verket *Lysvår* for kor/solister og orkester av den danske komponisten John Høybye frem mot fremføring på konserten i Sandefjord kirke lørdag kveld. Sangerne arbeidet også med dette verket på to *Ad Astra* – samlinger, samt på timer med sanglærer i forkant av festivalen. En del av sangerne deltok også på institusjonskonserter samt på operakafe i Hjertnes og på musikk gudstjeneste med påfølgende konsert i Sandefjord kirke på søndag.

Blåsere og slagverkere samt el-bass og piano utgjorde orkesteret på *Lysvår*. De jobbet både sammen med koret og med separate orkesterprøver. En del av blåserne deltok også på institusjonskonserter og på musikk gudstjeneste med påfølgende konsert i Sandefjord kirke på søndag.

De 10 konsertene fant sted i Sandefjord kirke, foajeen i Hjertnes kulturhus, på Kamfjordhjemmet, Bokeveien bofellesskap, Nygårdsvollen bofellesskap og Ranvikskogen bofellesskap.

I samarbeid med MISK og Sparebank 1 kunne vi dele ut UKLA – prisen og inspirasjonsprisen for første gang, til to velfortjente vinnere, Benedikte Solheim, sang og Sina Lauvålien, fiolin.

Barnas festspillkonsert - Vestfoldfestspillene

2015

6. juni. Vestfoldfestspillene - Fyrtårnarrangement

I samarbeid med Vestfoldfestspillene, Festspillene i Bergen, Kulturskoleårdet, Dextra-Musica. El-sistema. Barne- og ungdomsorkestre fra regionen og Cateaura-orkesteret fra Venezuela inntok over 100 barn og unge et fullsatt Hjertnes kulturhus 6.juni. Dette var siste konsert i en rekke av tre, etter besøk ved Festspillene i Bergen og konsert i Drammen kulturhus. Et stort løft i dobbel forstand for regionen og for deltagerne. Publikum var vitne til et unikt møte mellom et orkester fra slummen som spilte på instrumenter av resirkulert søppel, sammen med både våre beste unge instrumentalister i Iris-kammerorkester, kulturskoleorkestre og lokale orkesterforeninger og helt ferske rekrutter fra el-sistemasatsingen i grunnskolen.

2016

18.juni. Barnas festspill - Vestfoldfestspillene

I år samarbeider vi med Tine Thing Helset, Marinemusikken og Erik Solbakken, og fyller Hjertnes kulturhus med barn og unge fra regionen. El Sistema- kor, stryke- og blåseorkester, kulturskoleelever og Vestfold ungdomsstrykeorkester er med.

Strykerseminar

2014

13.- 14 september. Strykerseminar

115 strykere og 10 instruktører var samlet i Larvik kulturskole 13. og 14. september til det som må kunne sies å være tidenes strykermønstring i vår region. Et solid knippe dextramusikere løftet og bar, instruerte og inspirerte: Atle Sponberg, Berit Cardas, Ida Bryhn, Amandus Lind og Frida Fredrikke Waaler Wærvågen. Elevene kom fra Vuso (Vestfold ungdomsstrykeorkester), Sandefjord og Larvik kulturskoles orkestre, og påmeldte enkeltdeltagere fra Vestfold og Grenland. En spesiell dynamikk oppstår når flere miljøer og lokale lærere kan møtes og svinge buone i takt med norgeseliten. Slik når vi nye høyder, samtidig som vi bygger plattform for fremtidig samarbeid på tvers av kommunegrenser og små orkestermiljøer i regionen.

2016

15. - 17. januar. Festhelg med Alexander Rybak!

150 strykere fikk en opplevelse utenom det vanlige. Fredag til søndag 15.-17. januar underviste Alexander Rybak, sammen med 4 dextra-musikere og 4 lokale instruktører, barn og ungdom fra Vestfold og Grenland. Helgen ble avsluttet med en forrykende konsert i et fullsatt Hjertnes kulturhus.

Ung symfoni

2015

6.-8. mars.

UNG Symfoni Vestfold er et prosjektbasert symfoniorkester hvor målgruppen er unge musikere i aldersgruppen 13-21 år. Samlingene denne våren var et samarbeidsprosjekt mellom Ung Symfoni Vestfold og Vestregions Ungdomssymfonikere med dirigenten Kjell Seim i spissen, og med instruktører fra Dextra-Musica. Øvelsene 6.-8. mars på ble avholdt på Teigar Ungdomsskole, med ca. 50 påmeldte deltagere.

21.-22. mars

Etter intense øvelser fullførte ca. 50 påmeldte deltagere, sammen med instruktører og gruppeledere fra Dextra-Musica og lokalt musikkliv, vårens Ung Symfoni-prosjekt. Konserter ble avholdt på Nøtterøy 20. mars og i Vestregionen dagen etter. Dirigent var Kjell Seim.

6.-8. september.

6.-8. september var det ca. 40 unge musikere på fellessamling ved Tyrifjord Hotell i Vikersund. Øvelsene begynte på fredag med en tre times tutti prøve med Kjell Seim. Dette ble etterfulgt av en meget god og fortjent tre-retters middag for alle deltagerne! Lørdag begynte vi med gruppeprøver. Repertoaret var Vaughan Williams English Folk Song Suite No.1, Sibelius, 'Finlandia', Mozart - Overtyre til Titus, Sæverud fra Kjempeviseslått og Farandole fra Bizets L'Arlésienne Suite. Det ble litt tid til mini-golf/fotball på slutten av dagen for de som ønsket det. Søndag startet med full orkesterøvelse før lunsj på hotellet. Etterpå kjørte vi med buss til Henie Onstad-senteret på Høvikodden. På konserten spilte også Juniorsymfonikerne sammen med USV/VUS på Te Deum av Charpentier og Basse Danse fra Warlock's Capriol Suite. Det var hyggelig at mange foreldre fra Vestfold kom for å høre konserten, som ble en vellykket og hyggelig avslutning på helgen.

Fremtidens kulturskole skal være for alle, men alle skal ikke få det samme tilbudet. I Sandefjord finner vi morgendagens kulturskole.

Tekst og foto Anne Myklebust Omland

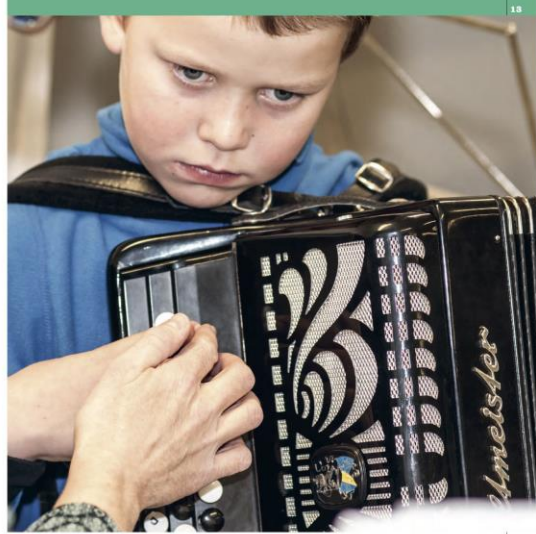
Tre gutter på ulike ettermiddag på kulturskolen i Sandefjord. De er instrumentalløst i den nye utverdelingen ved skolen og møtes for å ha time i musikkteori og hørelse. De spiller skalar på do-re-mi-fa-so-la-ti-do, og tenes i intervaller og rytm. To av skolens lærere har skrevet seg i det amerikanske teaterstykket Music mind games og gir spesialisert undervisning. Dette er et glimt inn i fremtidens kulturskole. Det skal gå mer læring for én gruppe elever og et mer karriere- og mindre ambisiøst tilbud til en annen gruppe. De som virkelig vil fordype seg, skal få mulighet til det. Slik ser det ut i løssens til rammeplan, som Norsk kulturskoleråd skal ha foretatt norsk. Sandefjord kulturskole begynte med en slik modell allerede høst og prøver den ut gjennom dette skoleåret.

– Jeg vil si at vi er blitt en bedre skole for alle. Nå får vi et bra opplegg for dem som har karriere skrevet mellom ørene, og noe til dem som bare ønsker å møte kompisene en dag i uka for å spille gitar sammen, sier kulturskolelektor Sjur Hægberg.

Bystyret veltek Sandefjord-modell
På innmøtet til Norsk kulturskoleråd i 2013 gikk Eirik Rikeland (leder av rammeplanutvalget) på talserstolen og sa at

kulturskolen er fagintensivt utredning i så mange år. Dette var rett før Sjur Hægberg begynte som rektor på Sandefjord kulturskole. Han tenkte mye på hvem kulturskolen skal gå til og tilbud til, og hva elevene på kulturskolen forventer at den leverer for fem til seks millioner kroner i året. Tankene endte i en strategi han la frem for skole- og helseagenter i kommunen. I mars 2014 ble Sandefjord-modellen

Rektor Sjur Hægberg. Ansettelse i lærer og gruppeleder i musikkteori på skolen i fjor. Nå får han individuell oppløpning i kulturskolen av Agnes Flaten. Sandefjord kulturskole har økt elevtallet med 40 prosent, fordi de har 30 instrumentalløst i grunnskolen.

for kulturskolelærere vedtatt. I høst startet de opp. – Konsekvensen er at de 400 elevene våre ikke får det samme opplegget. Noen får et tilbud av oss gjennom grunnskolen, andre mer spesialisert undervisning, sier Hægberg.

– Ga kulturskolen et for dårlig tilbud før?
– Nei, på ingen måte, men vi vil være tydeligere på hva som er våre muligheter for elevene. Nå har vi spesifisert med med

alle elevene våre, og spillereglene kommuniserer til dem som får plass. Tilbudene er også ulike priset, sier Hægberg.

Transaksjonsbaserte tilbud
Dette er den nye strukturen i et nettverk. Utverdelingen i Sandefjord har elever som får individuell oppløpning, og de bringes til å muliggjør til å fordype seg videre. Elevene i kreativ

«Vi skal bort fra at det maskinmessig gis 22,5 minutters undervisning i kulturskolen.» Sjur Hægberg

undervisning av kulturskolens lærere i musikkteori i grunnskolen, eller som gruppetilbud på kulturskolen. Det kan være gitarer med til ungdommer, en dramagrupper, teatergruppe, eller visuell kunst.

– Vi skal bort fra at det maskinmessig gis 22,5 minutters timer i kulturskolen. Vi gir faktisk ingen lærer om undervisningstid, men ser på hva eleven trenger ut fra egne ambisjoner. Noen elever har mest behov for å treffe likeinnmede i gruppe, andre har behov for 45 minutters time alone. Det er å differensiere mer i stedet for å enere undervisningsstilbudet styrt av elevene behov og elevenes i kulturskolen en match, vi må bare forske frem krysstingspunktet, sier rektor Hægberg.

Marius Astrup Thorsen, pianist og leder for kulturskolens utøveravdeling, har vært en av fordyperne for også å ivareta de som vil arbeide mye med instrumentet. Han er glad kulturskolen har fått mulighet til å legge en plan som sikrer fordyperingstilbud. Elevene kan også søke Ad Astra (omt

stjernene, red. ann.). Det er et lokalt fordyperingsprogram for elever fra kommunene Sandefjord, Larvik, Stokke og Andebu, som finansieres av Debra Musica.

– Noen av gruppene vi gjør innarbeiter en slags etnisering, men samtidig sikrer vi et tilbud til mange, som er mindre foregående og enes lærer om hjemmearbeid. Vi gir flere elever det tilbudet de faktisk ønsker, presiserer Thorsen.

Riktor Hægberg avviser at det handler om å differensiere elevene på denne måten.

– Nei, det er ganske opplyst. Hvis eleven yter en stor innsats hjemme, og vi mer. Tilbudet er transaksjonsbasert. Det er ikke basert på talent, men på hvor mange timer eleven har tenkt å bruke. Barn med stor arbeidskapasitet og øvingsmønstre trenger mer veiledning og rettleiing, sier Hægberg.

Trenger mer erfaring med gruppeundervisning
Susanne (19) og Selma (22) er to av elevene som i løst fikk utvidet spillestimen sine til 45 minutter. De har elevplan i utverdelingen og Ad Astra. Elevene som tas inn her, forplikter seg til å øve mer og arbeide hardere enn de som tas inn på skolens kreative avdeling. For denne gruppen elever er også elevbetalingen nesten dobbelt, men forplakser finnes for alle med lav husstandsinntekt, uansett om program.

– Jeg er veldig glad for å ha fått lenge timer! sier Susanne.

Sanglærer Heidi Stamsmoil synes det er enorm forskjell å gå fra 22 minutters undervisning til 45 minutter.

– Vi rekker å varme opp, synge, se på nytt repertoar. Jeg har undervist mye på gymnasium og har vært frustert. Det er veldig spennende når man får jobbet så lite med elevene at man ikke kommer noen vei, sier hun.

Tilbudene: Anne Gunn Rønning underviser i løst for en gruppe fordyperings elever ved kulturskolen. Fordyperingslærere. Disse to guttene er elever ved fordyperings tilbudet Ad Astra og møtes en gang i uka for å ha teori og hørelse.

Fløytegruppe: All undervisning ved Sandefjord kulturskole er blitt omorganisert denne høsten. Mens noen lærere har færre elever som får lenge undervisning, er det andre lærere som underviser mer i gruppe. Her er fløytegruppa til lærer Vigdis Fasting.

Nå har hun flere elever som har fått plass i fordyperingsprogrammet Ad Astra og hun har færre elever enn før. Det lar seg gjøre fordi kulturskolens oppretter flere gruppetilbud.

Fla Vang er avdelingsleder for kreativ avdeling og har ansvar for nye og gruppeundervisningen ved skolen.

– Det er noen lærere som ikke har hatt lyst og som tror de må være mer entertainere enn lespersoner for å gi et godt tilbud i kreativ avdeling. Mange trenger nok mer erfaring for å gi undervisning i grupper, og jeg tenker at de kan begynne med små grupper, sier Vang.

I kreativ avdeling skal ikke elevene forplikte seg i samme grad som i utøverprogrammet. Rektor mener det vil være attraktivt å være lærer her.

– Å skape godbunn for entusiasme rundt kulturlag, er ikke jobb av mindre viktighet. Hvis det finnes ikke den andre avdelingen, hvis ikke det er nok skolen i enda er det ikke noe som vil gå. Vi er åpne om at vi gjør oppbrottsarbeid, og at det er lov å føle underveis, sier Hægberg.

resen av og til innom undervisningstimen for å lytte.

– Jeg er veldig stolt av at vi har fått til å bra opplegg for gruppen elever som er mest berst, og at vi utvider ressursene også til yngre elever som ennå ikke bryljer på pønsespill, sier han.

Selma kommer til kulturskolen tre ganger i uka. Hun har 40 minutters holdtime, en times teoretisk med andre elever, hun har ordener, samspill og er med på seminarer.

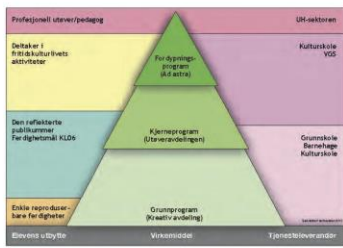
– Det er mye mer som skjer på kulturskolen i løst enn i for, og jeg merker at jeg er blitt bedre og at jeg kan mer teori. Manlig er den dagen jeg lærer best, da er jeg på kulturskolen hele ettermiddagen, og vi har Music mind games, sier Selma.

Rektor Hægberg understreker at elevene skal ha omsettelige ferdigheter råk de er ferdige med kulturskolen, de skal være stolte av noe de har lært. Til glede for seg selv og andre, til å delta i det lokale kulturlivet, eller til å søke høyere kunstanndanning.

– Vi har ansvar for at det faget de har hos oss fører til at de lykkes med det de amnet sted etnapp. Dette er tanker mange har hatt, men på konkretiserer vi det, sier Hægberg.

My rammeplan
■ Rammeplan for kulturskolen skal være ferdig i løst.
■ Norsk kulturskoleråd leder arbeidet.
■ Planen skisserer en tredelt organisering av undervisningstilbudet i gruppeprogram, åpne program og fordyperingsprogram.

Omsettelige ferdigheter
I utverdelingen stikker avdelingsleder Marius Astrup Tho-

Juletræmodellen: Denne juletræmodellen illustrerer det tilbud kulturskolen i Sandefjord skal gi kommunen.

– Skritt i riktig retning
Da den nye rammeplanen to første kapitler ble sendt ut på høring, varste flere av høringsinstansene positive på at kulturskoler bør organisere undervisningen i tross opplæringsprogram med ulik profil og målsetting. Alf Richard Kræggerud, medlem i det første høringsutvalget, mener at det mest opplysningsrike i rammeplanen er at den legger til rette for at ikke alle elever ønsker det samme tilbudet, eller skal motta et likt tilbud.

– Det er viktig å skille ut
– Nei, men et skritt i riktig retning. Den nye tredelingsmodellen gir mulighet til å differensiere, slik at tilbudene i kulturskolen blir mer målrettede mot de ulike elevgruppene ønsker. Sandefjord-modellen er et spennende grep, særlig det at differensieringen begynner allerede i musikkskolen. Det er bra, sier Kræggerud.

I utkastet går det fram at det bør være mulig å innføre de tre programmene innenfor eksisterende økonomiske ressurser. MFO har uttalt seg positivt til det.

– Muligheten for økt kvalitet, tilpasset opplæring og fostring, koster mer, sier forhandlingsleder Hans Ole Rian og får klar støtte fra Kræggerud.

– Skal man gi kvalitativt gode tilbud, finnes det en nedre grense for hvor lite ressurser som kan stilles til rådighet per elev. Det er en åpenbar sammenheng mellom dette og hvilken mulighet for mestring man kan forventes.

Kulturskolen er i mange kommuner allerede under press, og

«Faglig sett er det ingen som ser iot mener at dagens system med å spre midlene tynt utover er godt nok.»

ALF RICHARD KRÆGGERUD

det blir en stor utfordring fremover, sier Kræggerud og legger til:

– Faglig sett er det ingen som ser iot mener at dagens system med å spre midlene tynt utover er godt nok. Det kreves mer veiledning, undervisning, tid og øving for å lære å spille et instrument godt. Gode tilbud koster mer, men gir også mer tilbake til individene og til samfunnet.

Undervisningsforhold
Kræggerud mener det er ønskelig å tro at elever kan gi drøbe fra kulturskole via musikk, dans og drama linje på videregående til høyere utdanning musikkundervisning. Undervisningen gir ikke et godt nok grunnlag alene. Tilbudet er undervisningsrett, påpeker han.

– Vi kulturskolen, slik den skisseres i den nye rammeplanen, sette eleven i stand til å ta et godt valg om å gå på videregående musikk?

– Bør i kulturskolen få mindre undervisning og opplæring enn hva man trenger for å utvikle sitt talent tilstrekkelig. Kulturskoler og MFO-linjer bør etterlegge.

Sandefjord-modellen

Forløper et nytt modell for undervisningen i dette skoleåret.

I lærerutdanningen er elevene mindre forpliktet på hjemarbeid og nye ferdigheter.

Lærerevalueringen er undervisningen basert på individuell oppfølging og elevenes egne valg.

Elevbetalingen per semester varierer fra 1400 til 2000 kroner.

Stor på Havn. Selma (11) er elev i den nye utøverutdanningen. Hun har spilt fløyt i fire år og målte påvevellige for en jury for å få lønne utøvelsen og et utvidet tilbud. Her med sine fjernstudenter Mark.

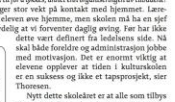
Alf Richard Kræggerud.

Sjur Høegberg.

Sidsel Smitt.

Mads Astrup Thoresen.

ges i sammenheng med talentutviklingsprogrammene på nasjonalt nivå, slik det gjøres i Bergenmodellen (se ramme). Da blir det mer realistisk for de få elevene det gjelder, å nå et distriktnivå for høyere utdanning. Tilbud som retter seg mot mange, som kulturskolen gjør, kan være fantastisk for bredden og samtidig ikke være nok for dem som springer ut av denne bredden og som vil noe mer, sier han.

Han opplever at viljen til samarbeid er bedre enn tidligere og uttrykker tro på rammeplanen:

– All positiv utvikling starter med en vilje til å bevege seg mot en visjon. Rammeplanen springer ut av et slikt opplysningsarbeid om å bedre dagens situasjon for kulturskolens lærere og elever, og startet selvfølgelig av Sidsel Smitt. Det skinner ikkeviktigheten i vårt høringssvar at vi skulle ønske at rammeplanen gikk lengre, sier han.

– Spør du kulturskolen skal være for alle?
– Ja. Om stadig flere ønsker å gå i kulturskolen, er det utvilsomt positivt. Utfordringen er at kulturskolen i praksis deesseverer har måttet ta over deler av grunnskolens ansvar for de estetiske fagene. Kulturskolen må gjøre tilfelle grunnskolens kompetanse, men ikke bli alibet for en nedbygging i skolen.

Rådigholding til alle
Sjur Høegberg ved Sandefjord kulturskole mener de vil kunne levere flere elever til høyere utdanning med det tilbudet de nå lager.

Bergenmodellen

Et pilotprosjekt i Bergen.

Senter for talentutvikling og helse i samarbeid med alle elevene i Bergen om å utvikle lokale tilbud til lokale og regionale talenter. Bergen kulturskole, MFO.

Spesialprogrammet ved Grunnskolene følger opp i talentet i Bergen.

Innholdsfulle samlinger foregår med alle de elevene i regionen i Norge.

– Sammen med musikk, dans og drama linjene på videregående vil vi det. Vi kommer til å øke andelen elever som når høyt opp, selv om det er et langt løp å vinne. Derfor involverer vi oss allerede på ungdomstrinnet, sier Høegberg.

– Hva må til for å gjøre, øst en organisering av tilbudet?
– Vi legger stor vekt på kontakt med hjemmet. Læringen kan be elevene å hjemme, men skolen må ha en sjef som sier tydelig at vi forventer daglig øving. Før har ikke dette vært definert fra ledelsens side. Nå skal både foreldre og administrasjon jobbe med motivasjon. Det er enormt viktig at elevene opplever at tiden i kulturskolen er en anelse og ikke et tapetips, sier Thoresen.

Nytt dette skoleåret er at alle som tilbyr plass, innkaller til samtale og får rådgivning. Det er ment som en forretningsutvikling. Kulturskolens jobber også med å få medfrit en lokal læreplan, som skal inspirere lærerne.

– Skoler med ambisjoner kommer til å lage fagnettverk og utvikle lokale læreplaner i tillegg til den nasjonale rammeplanen. Det vil levere til våre elever i Sandefjord, det bestemmer vi jo selv, sier rektor.

– Hva er mest utfordrende for det å gjøre?
– At folk øver mer. Utstillingsene, forestillingene og konsertene vi har er små eksamener på hvilken vei det går, og nå mener jeg det er blitt en generell nivåheving på det som fremføres.

SKOLELEDEREN

Nr. 9 – november 2015 • Fagblad for skoleledelse

Tillit under press – side 12

| s. 14

| s. 16

| s. 23

s 14: Hva må vi gjøre med måten skolen arbeider og samarbeider på?

s 16: Raske tiltak for å hindre frafall

s 23: Frivillige kveldskurs i matte for 12-åringer

Musikk

– et fag og kunnskapsområde i skolen

I Sandefjord har tre grunnskoler innledet samarbeid med kulturskolen og kulturskolens lærere, for musikkundervisningen på trinn 1.-4.

TEKST: ELIN ANGELO, FØRSTEMANNENSIS MUSIKKIDIDAKTIK, NTNU, PLU OG ANNE BERIT EMSTAD, FØRSTEMANNENSIS SKOLELEDELSE, NTNU, PLU

I Sandefjord satses det på musikkundervisning av høy kvalitet i skolen. Skolesjef, rektorer, ledere og lærere ønsker at musikkfaget skal undervises av dyktige faglærere som sikrer kunnskapsutvikling og at mål for musikkfaget i læreplanen oppnås. Og – at dette skjer på en måte som er god for elevene og nærmiljøet, og som styrker det lokale musikklivet i byen. Vi forstår at dette er et bevisst valg i Sandefjord kommune, men det er like fullt et oppsiktsvekkende valg å satse på musikk i en tid der kunstfagene seiler i motvind, og trange økonomiske rammer og statlige føringer innbyr til å argumentere for satsning på grunnleggende ferdigheter og realfag.

I Sandefjord har tre grunnskoler til nå innført samarbeid med kulturskolen og kulturskolens lærere, for musikkundervisningen på trinn 1.-4. Dette samarbeidet har til intensjon at kulturskolens elever når Kunnskapsloftets ferdighetsmål innen musikk. I vårt møte med kulturskolerektor får vi bekreftet at dette ikke bare er ord i en plan, men følges opp i samarbeidsmodellen som henter inspirasjon fra samspillmodellen El Sistema, opprinnelig utviklet i Vene-

zuela. Den egne modellen, som Sandefjord kommune har utviklet, innfører det lekingspirerte høre- og musikkteoriproppet "Music Mind Games", i musikkundervisningen i 1. Trinn (1 time i uka) og kor og trekkspill på 2. Trinn (1 time i uka). I tredje trinn har disse skolene 3 timer i uka med orkesterspill, to timer i grupper, og en time felles. Instrumentene elevene lærer er fiolin og cello, strykeinstrumenter som inngår i den originale El Sistema-tenkningen, men også fløyte og kornett – som er variasjoner som er lokalt inspirert og knytter an til skolekorpsene i Sandefjord. Også grunnskolen lærere, som er del av samarbeidet med kulturskolen, deltar i El Sistema-undervisningen, og utvikler kunnskap på de aktuelle instrumentene parallelt med elevene. Dette har blant annet medført at grunnskolen lærere også selv får utøverfaring, og kan steppe inn som vikarlærer eller støttelærere på instrumentene ved behov. På fjerdetrinn er musikkundervisningen to timer samspill i uka for skolene som har innført El Sistema.

Samarbeidet mellom kulturskole og grunnskole i Sandefjord styrker elever, lærere og begge skoleslag. Først og fremst fordi det er

seriøst, basert på faglighet, klare forventninger, innsats og årelange forpliktelser. Musikkfaget er ikke et fag en tøysr med i Sandefjord. Tvert i mot. Det er et fag der

kunnskap, kunnskapsutvikling, progresjon og læringsutbytte er et fokus. Kompetansemålene i musikk settes like høyt som kompetansemålene i matematikk, for

eksempel. En kan godt tøysr i musikkfaget, men en tøysr ikke med faget. En vil ikke ha lettvint-løsninger der manglende faglighet erstattes av fjas, billig glimner og tull. En vil lære noe ordentlig, enten det er cello, samspill, kor, trekkspill eller noter. Eller gjerne alt dette til hver sin tid – som en grunnbase som gir alle elever tilgang til

å delta i kor, korps, eller hva de måtte ville, uavhengig av foreldrenes bakgrunn, interesser og hjemstedsadresse. Som en bieffekt har en av El Sistema skolene økt sin rekruttering til skolekorps med 2700 prosent, fra ett medlem i fjor, til 27 medlemmer i år!

Hvordan har de fått dette til? Dette lurte vi på, og tok

derfor kontakt med involverte skoleledere i El Sistema i Sandefjord: skolesjef, en skoles rektor og avdelingsleder, kulturskolens rektor og ikke minst leder for El Sistema i Sandefjord. I tillegg til dedikasjon og brennende interesse fra disse sentrale personene, for musikk og kultur i og rundt skolen, fant vi et samstemt syn på musikkundervisning som vesentlig kunnskapsutvikling. Ikke for andre fag, for glede, trivsel og alt mulig annet – selv om det naturligvis er der, også. Men, for å lære å spille, syng, lytte, komponere – ordentlig! Av noen som kan det. Mange av de som underviste faget musikk i grunnskolene i Sandefjord manglet musikkutdanning. Men en skolesjef og skoler som så betydningen av høy kompetanse blant alle lærere i musikkfaget og en kulturskolerektor som så at "vår stemme vil kunne bidra i et skoleperspektiv og ikke bare et kulturskoleperspektiv" lå det godt til rette for samarbeid. Involverte parter i Sandefjord mente det var tvungende nødvendig å bruke de sterke musikkfaglige ressursene som finnes i kommunen – i skolen! Dette er imidlertid ikke gjort i en håndvending. Det kan være mange avgrunner mellom skole og profesjonell/frivillig musikkiv. For eksempel

gjelder det hverdagen til de som jobber i de to ulike sektorene, hvordan de forholder seg til planverk, timeplaner, skole, kolleger og samfunn. Det var nødvendig med en koordinator, en som både har troverdighet fra musikkutdanning og musikkutøving, på profesjonell nivå, og som også har bakgrunn fra grunnskoleundervisning og grunnskolehverdag og ledelse i frivillig kulturliv. Sandefjord kommune har en slik person blant sine ansatte – denne personen er sunnvarslig, og skaper broer mellom verdener ved å ha både innenfor og utenforblikket samtidig. Dette er nødvendig for å skape forståelse og respekt, og føre personer og kompetanser i konstruktiv dialog med hverandre.

Politiske intensjoner om samarbeid mellom grunnskole og kulturskole er økende på nasjonalt plan. Ikke minst er dette aktualisert i Ludvigsenvalgets rapport (NOU, 2015:8), der dybdelering og "det å lære å lære" er fokusert. Musikkundervisning, slik den gjennomføres i Sandefjord, gjennom et kvalifisert samarbeid mellom skole og kulturskole – er et godt eksempel som handler om nettopp det. Det handler om kunnskapsutvikling, om å lære noe – et håndverk og mye mer, på en ordentlig måte. Målet er felles, viljen til innsats og seriositet er felles, kvalifiserte lærere finnes når kloke skoleledere faciliterer dialoger med respekt og innsikt.

Tre grunnskoler har innledet samarbeid med kulturskolen. (foto: Ann Cecilie Rowe Petersen)

Musikkundervisning av høy kvalitet i Sandefjord-skolen. (foto: Ann Cecilie Rowe Petersen)

Sandefjords Blad

TIRSDAG

8. mars 2016 • Nr. 57 • Etablert 1859

Løssalg 30 kroner

TIPS: 90109010

TETTERE I ANDEBU

Gunnbjørn Tangen (t.v.) og Kjell Solberg står bak 21 nye leiligheter i Andebu sentrum. **SIDE 2**

VANT OG PERSET

Trine Heian var blant skøyteløperne som bet fra seg under Sandefjordsløpet. **SIDE 12**

ELEKTRIKER

Vi har 24-timers service.

Sandefjord tlf. 33 48 31 50
Larvik tlf. 33 13 81 20
Du når oss også på tlf. 02407
www.bravida.no

MUSIKALSKE AMBISJONER: Kulturskolerektor Sjur Hægberg (t.v.), prosjektleder Gunn Edith Nilsen og avdelingsleder Marius Astrup Thoresen. **FOTO: BJØRN TORE BRØSKE**

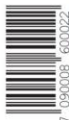
Suksessmodellen

STOR NASJONAL INTERESSE: Sandefjordmodellen for kulturskoledrift blir lagt merke til helt opp på regjeringsnivå. I helgen fikk både utdanningsministeren og kulturministeren vite mer om den lokale satsingen. Det er allerede kommet signaler tilbake om at Sandefjordmodellen kan bli nasjonal. **SIDE 10-11**

Fjorden Sanitetsforening fikser gratis sommerferie på Knattholmen

Barnefamilier som av ulike grunner ikke har økonomi til å dra på ferie, kan nå søke om gratis opphold på Knattholmen leirsted 24.-27. juli. Fjorden Sanitetsforening har snart samlet inn de drøye 200.000 kronene det koster å arrangere dette. Her blir det bading, seiling, krabbefiske, bålkos og mye mer.

7 090008 600222